

EUSKARA SUSTATZEKO EKINTZA PLANA

ESEP

Euskararen Aholku Batzordea

AURKIBIDEA

1. Atala

1. Sarrera
2. Planaren helburu nagusia
3. Helburu estrategikoak
4. Helburuak lortzeko zehar-lerroak
5. Euskararen erabilera eta hizkuntza eskubideak
6. Ekintza planak izango dituen esparruak eta zehar-lerroak
7. Egungo egoeraren diagnostiko laburra eta zer hobetuak

2. Atala

1. Familia bidezko transmisioa
2. Irakaskuntza
3. Euskalduntze-alfabetatzea
4. Administrazioa
5. Gune geografiko euskaldunenak
6. Arlo sozioekonomikoa
7. Aisia eta kirola
8. Liburugintza
9. Kulturgintza
10. Publizitatea
11. Corpus-plangintza eta euskararen kalitatea
12. Hedabideak
13. Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak
14. Sentsibilizazioa eta motibazioa
15. Barruko proiektzioa
16. Kanpoko proiektzioa

3. Atala

1. Plana egiteko jarraitutako prozedura eta egutegia
2. EABko kideak eta bestelako eragileak

Eranskina: Euskara Sustatzeko Ekintza Planaren jarraipena egiteko urratsak

1. ATALA

1. Sarrera

1.1. Zertzelada historikoak

Euskara Europaren mendebaleko hizkuntza ez-indoeuropar bakarra da. Haren isolamendu genetikoak eta historia luzeak beti piztu izan dute jakin-min berezia. Euskararen aurrekaria den hizkuntza baten lehen aztarnak duela bi mila urte ingurukoak dira: idazle klasikoek jasotako toki-izenak eta II. eta III. mendeetan Pirinioez bi aldeetan idatzitako inskripzioetako akitanierazko hitzak, horien artean pertsona- eta jainko-izenak. XI. mendekoak dira, berriz, Donemiliaga Kukulako monasterioan gorde diren euskarazko lehen bi esaldiak. Hala ere, XVI. mendearen erdira arte euskarak ez zuen idatzizko tradizio iraunkorrik izan.

Euskara gaur egungoa baino zabalagoa zen eremu batean hitz egin zen iraganean. Azken mendeetan atzera egin du, Araban lehenago, Nafarroan gero, baina baliteke Erdi Aroaren hasieran lurralde batzuk irabazi izana (Errioxa eta Bureba, kasu). Historian zehar, euskara beste hizkuntza askorekin egon da harremanetan, hiturekin bereziki, latinaz gain: gaztelaniarekin, gaskoiarekin eta frantsesarekin. Euskal Herriko lurraldeetako foruak hiru hizkuntza horietan daude eta horietantxe jardun ohi zuten foru erakundeek. Euskarak hitz asko hartu ditu erromantze horietatik eta, garbi ez badago ere, badirudi nolabaiteko eragina izan zuela gaztelaniaren eta gaskoiaren sorreran.

Salbuespenak salbuespen, XX. mendera arte euskara ez zen hizkuntza administratiboa izan. Hori gertatu zen, neurri handi batean, Euskal Herrian nobleziak eta burgesiak estatu-hizkuntzen alde jo izan zutelako. Europako eremu urriko beste hizkuntza batzuei gertatu zaien bezala, euskara gehiago izan da erdi eta behe mailetakoko klaseen mintzaira goi mailakoarena baino eta gehiago baserrikoa kalekoa baino. Hori ez da jadanik gertatzen, euskaldun gehienak hirietan bizi direlako.

Gure hizkuntzari behar zuen tornua emateko ahaleginak XVI. mendean hasi ziren, baina ahalegin horiek gehienetan eragile bakan batzuen eskutik egin ziren. Europako beste hainbat herritan bezala, Euskal Herrian ere izan zen *pizkunde* bat, Lapurditik abiatu zena, XIX. mendearen erdian.

Bigarren Errepublikaren garaian, 1936garren urtean, euskarari ofizialkidetasuna aitortu zitzaion lehenbizikoz euskal autonomia estatutuak bildutako hiru herrialdeetan: Araban, Bizkaian eta Gipuzkoan. Zortzi hilabete eskas egon zen indarrean. Izan ere, artean hasita zegoen gerra zibilar 40 urteko diktadurak jarraitu zion eta erregimen berriak gaztelania ez beste hizkuntza guztiak zapaldu zituen Espainian. Diktaduraren azken urteetan ordea, hirurogeiko hamarkadan, euskararen alde inoiz izandako mugimendurik handiena sortu zen. Ikastolak eta gau-eskolak ugaldtu egin ziren urte haietan. Orduan ereindako fruituen uzta biltzen ari gara oraindik.

1.2. Euskara azken hamarkadetan

Gaur gaurkoz asko falta da euskararen normalizazioa lortzeko, baina ezin da ukatu Euskal Autonomia Erkidegoko hiru lurraldeetan, behintzat, aurrerapauso sendoak eman direla horretarantz. Indar politiko eta sozialen adostasuna ia erabatekoa da. Euskararen aldeko adostasun hori Euskararen Erabilera Normalizatzeko Oinarrizko Legean gauzatu zen 1982an, Gernikako Estatutuaren babesean. Euskaraz aritzeko oinarrizko eskubideaz gain, Legeak herri-aginteen funtzioak eta betebeharrak ezarri zituen euskararen normalizaziorako lehentasunezkoak diren hainbat esparrutan (hezkuntzan, herri-administrazio orokorrean, justizian, hedabideen eta gizarte-erabileraren alorretan), gizartearen harrera ona izan zutenak. Legea garatu ahala, euskarak susperraldi nabaria

izan du eta prozesuan funtsezkoak izan dira euskal gizartearen borondatea eta borondate horrekiko errespetua. Orduan lortutako adostasuna etorkizunean ere landu eta zaindu beharreko balorea da, inondik ere. Bestalde, aipatu legearen bidez Euskal Autonomia Erkidego osoan aitortu zaio euskarari ofizialtasuna eta aitorten hori ez da mugatu euskara hitz egiten den tokietara bakarrik. Hori ez da eremu urriko beste hizkuntza batzuen kasuan gertatzen, ez eta, euskarari berari dagokionez, Nafarroan eta Ipar Euskal Herrian ere.

Hein handi batean euskararen historia hizkuntzaren bizi-iraupenarena da, beti aldekoak izan ez diren baldintzetan, gainera. Historian zehar euskarak gaitasun handia erakutsi du bizirik jarraitzeko. Euskara ez da hizkuntza zahar bat, hizkuntza moderno eta malgu bat baizik, gaurko bizitzarako balio duena. Baina, errealitatea aldakorra da eta, beraz, euskararen garapenerako tresnak ere aldatu behar dira. Duela hamahiru urte onetsi zen Euskara Biziberritzeko Plan Nagusia (EBPN). Bere garaian mugarri bat izan zen, eta hizkuntza plangintza modu logiko eta praktikoa antolatu zuen, hiru helburu estrategiko (euskararen transmisioa, erabilera eta elikadura) ardatz harturik. Haren arlo batzuk, nolahi ere, gaitituak daude gaur egun edo beste era bateko trataera eskatzen dute. Plan nagusi haren oinarritzko osagai asko bere horretan mantendu daitezke, baina beste zenbait egungo premietara egokitu behar dira. Horrekin batera, euskararen sustapenean pisu handiagoa hartu duten alor berriei ere arreta eskaini behar zaie. Euskara Biziberritzeko Plan Nagusiaren berrikuspina izan zen, hain zuzen ere, *Euskara 21* izeneko gogoeta prozesuaren ondorioz adostu zen *Itun berri baterantz* (2009) izeneko txostenean jaso ziren egitekoetako bat, agian egiteko nagusia. Txostenean adierazi zen bezala, “ezinbestez adostu beharreko helburua da Euskara Biziberritzeko Plan Nagusiaren (EBPN) berrikuspina, lanabes baliotsu hori XXI. mende hasierari begira findu eta egokitzea”.

Euskara 21 ekimenak proposamen hori eta beste batzuk egin zituen, eta batez ere hogeita batgarren mende hasierako hizkuntza politikaren oinarriak finkatu zituen. Euskararen Aholku Batzordearen barruko eztabaida 2008ko lehen hilabeteetan abiatu zen eta, gizartearen parte-hartze zabal baten ondoren, 2009aren hasieran behin betiko txostena prestatu eta ezagutarazi zen, *Itun berri baterantz* izenekoa, gorago aipatu bezala. Dokumentuak adostasun zabala lortu zuen urte berean Eusko Legebiltzarrean aurkeztu zenean, hizkuntza politikaren alorrean oinarritzko kontsentsuak sendotzen ari direlako seinale. 2009ko irailaren 23ko osoko Bilkuran Eusko Legebiltzarrak *Euskara 21* ekimenarekin aurrera jarraitzeari buruzko Legez besteko proposamena onartu zuen. Bertan Eusko Jaurlaritzari eskatu zion “Euskara Biziberritzeko Plan Nagusiaren berrikuspina ezinbestean adosteko, eta bera Eusko Legebiltzarrean aurkezteko, EAEko errealitate soziolinguistiko anitzei arreta emanda”.

Euskara 21 ekimenaren ondorio nagusiak hamalau lehentasunezko ildo hauetan laburbildu ziren:

1. Euskararen ezagupena eta erabilera belaunaldi berrietan bermatzea.
2. Euskara ohiko hizkuntza izango duten arnagune eta funtzioak zaindu, indartu eta hedatzea, euskararen belaunez belauneko transmisioa bermatzeko eta erreferentzialtasun soziala indartzeko. Azken batean, helburua ez baita euskararen ezagutza zabaltzea, besterik gabe, baizik eta euskal hiztunak sortzea.
3. Familia-transmisioa bermatzea, oso bereziki 25 urte barru izango diren 30 urtez azpiko gazte elebidunek euskara ere izan dezaten etxeko hizkuntza. Hauxe dugu etorkizunaren gako nagusia.
4. Euskal hiztunen erkidegoa trinkotzea, euskararen erabilerarako sare operatibo presentzialak zein birtualak hedatuz eta indartuz.
5. Hiri handietan euskara erabiltzeko aukerak areagotzea, familia euskaldunei, gazteei eta haurrei lehentasuna emanez.

6. Elebitasun pasiboa helduen munduan –eta gutxieneko helburutzat– areagotzea eta prestigiatzea.
7. Euskarazko kultura kontsumoa indartzea, euskal kultura industria, ekoizle eta sortzaileekiko ikuspegi askatzaile batetik.
8. Euskara eta haren munduak etorkinengana hurbiltzea, hauen integrazio zabala eta aberasgarria ahalbidetzeko eta euskara erabilera-eremu demografikoki dinamikoetara hurbiltzeko xedez.
9. Euskaraz komunikatzeko estandarrak malgutzea eta aberastea, hiztun berrien adierazkortasunaren mesedetan. Zuzentasunaren irizpide bakarretik komunikagarritasunarenera eta adierazkortasunarenera igarotzea.
10. Hizkuntza eskubideak eremu publikoan aitortzeko ez ezik errespetatzeko bidean, euskara erabiltzeko aukerak bermatzea.
11. Euskararen erakargarritasuna lantzea eta era egokian proiektatzea: euskarak mundu ugari ditu bere baitan, eta euskarara datozenen munduentzako tokirik ere badu bere barnean. Proiektatzen dugun baino anizkoitzagoa da euskararen unibertsoa, eta are anizkoitzagoa egin beharra dugu, gizartearen pare anizkoitza izatera iritsiko bada.
12. Euskararen irudiari prestigioa ematea, kultura eta komunikazioaren alorreko lorpenak garbi proiektatuz, batetik, eta, bestetik, euskal gizartearen kohesiorako osagai ezinbestekoa dela praktikan eta diskurtso publikoan adieraziz.
13. Hizkuntzaren teknologiak (informazio eta komunikazioaren teknologiak euskararen garapenerako baliatzea), sarerako euskarazko edukiak sortzea eta komunikaziorako sare birtualak era egokian baliatzea, euskararen normalkuntza eta erabilera aukeren mesedetan. Izan ere, euskarak informazio eta komunikazioaren teknologiak baliatu behar ditu, horixe baitu ezinbesteko baldintza hizkuntza guztiz garatua izatera iristeko.
14. Hizkuntza politikaren inguruko akordiorik zabalena etengabe elikatu eta sendotzea, euskararen biziberritzea eta kohesio soziala estu lotuko dituen itun berri baten bila.

Ildo horiek dira EBPNren berrikuspenak eta hari jarraipena emango dion planak eduki behar dituen oinarri teorikoak, hizkuntza plangintzaren antolamenduarekin modu egoki eta eraginkorrean uztartu beharrekoak.

Euskara Biziberritzeko Plan Nagusia (EBPN) berrikusteko bidean, 2011ko apirilean Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzak 101 adierazleaz osatutako euskararen egoerari eta bilakaerari buruzko txostena aurkeztu zuen.

Txostenean bildutako datuek erakusten dutenez, euskararen normalizazio prozesuan izan diren aurrerapauso azpimarragarrienak hiru arlotan eman dira: hezkuntzan, liburugintzan eta informazio eta komunikazioaren teknologietan. Hezkuntzako ikasteredu elebidunek ageriko gorakada izan dute azken urteetan, eta gaur egun haurren %90tik gora hasten da ikasten eredu elebidunen batean (D ereduan ikasleen %65 baino zerbait gehiago, B ereduan %25 inguru). Liburugintzaren alorrean, duela hamar urte argitaratzen zen liburu kopurua bikoiztu egin da eta orain euskaraz irakurtzeko aukerak hedatu eta aberastu egin dira. Besterik da jakitea, kontsumoaz gainera, zein irakurketa maila lortu dugun. Hori argitzeko eta egoerari erantzun diezaioketen neurri egokiak hartu ahal izateko, ezinbestekoak izango dira azterlan berezituak. Azkenik, informazioaren eta komunikazioaren teknologietan ere bilakaera ikusgarria izan dugu azken urteetan. Gero eta tresna informatiko gehiago lokalizatzen dira euskarara eta, sortu ere, sortzen dira euskaraz eta euskararako. Sarean ere hazten ari da euskaraz nabigatzen dutenen kopurua: hamar urtean bikoiztu egin da, berrehun mila lagunera iritsiz. Beste alor batzuetan, erritmo ezberdinean bada ere, euskararen presentzia sendotuz doa, hala administrazioan nola eremu pribatuan edo kirol eta aisialdiko jardueretan. Desorekak, edonola ere, badaude eta batzuetan nabarmenak dira: hezkuntzan, adibidez, lanbide

heziketako hizkuntza eredu elebidunetan ikasleen %26 inguru besterik ez dago. Ez du esan nahi aurrerapausoak eman ez direnik, izan ere hamar urtean ehuneko hamabost igo baita D eredua, baina, zalantzarik gabe, eta hemen hainbat aldagai egon daitezke tartean, euskalduntze prozesua mantsoago doa lanbide heziketan.

Datozen hamar urteetarako hizkuntza plangintzak euskararen bilakaeraren indarguneak baliatu eta ahuleziak zuzendu behar ditu. Plangintza horrek arestian adierazitako hiru osagaiak ditu abiapuntu: Euskara Biziberritzeko Plan Nagusia, *Euskara 21* ekimenaren txostenak (horien artean, *Itun berritu baterantz* dokumentua) eta euskararen egoerari eta bilakaerari buruzko adierazleen txostena. Horien oinarrian, Eusko Jaurlaritzak, Euskararen Aholku Batzordearekin batera, plan berria diseinatu du, eta emaitza Euskara Sustatzeko Ekintza Plana (ESEP) da.

Euskara Sustatzeko Ekintza Plana datozen hamar urteetan garatuko den hizkuntza politikaren neurri-proposamenak jasotzera dator. Alde horretatik, *Euskara 21* ekimenean adierazitako oinarri eta gidalerroen aplikazio praktikoa izan nahi du. Euskara Sustatzeko Ekintza Planak biltzen dituen proposamen eta neurrien jarraipena egiteko adierazleen araberako sistema bat ezartzea beharrezkoa da, gauzatzen diren jardueren eraginkortasuna neurtzeko eta planaren aldiroko ebaluazioa egin ahal izateko (ik. eranskina). Plan berria, aurrekoa bezala, Euskal Autonomia Erkidegoaren eremuan gauzatuko da. Nolanahi ere, Euskadiko herri-aginteek elkarlana eta lankidetzaren indartzen jarraitu behar dute euskararen gainerako lurraldeetako erakundeekin, hizkuntza politikaren garapenean.

2. Planaren helburu nagusia

Euskal Autonomia Erkidegoan euskararen normalizazioa bilatzen duen hizkuntza politika hogeita hamar urte betetzera doan garai honetan, gero eta argiago nabaritzen da egungo eta etorkizuneko erronka nagusia, *Euskara 21* gogoeta prozesuan azpimarratu zen bezala, hizkuntzaren erabilera dela. Errealitate ezaguna da euskararen erabilera ezagutza baino apalagoa dela. Hala adierazten digute ikerlan soziolinguistiko guztiek: datuetan azaleratzen diren ezberdintasun txikiak gorabehera, azken urteotako joera gardena da. Hizkuntza gaitasunari dagokionez, eta V. Inkesta soziolinguistikoak emandako datuen arabera, elebidunak %32 dira hamasei urte edo gehiagoko biztanleen artean (1991n baino 8 puntu gehiago). Aldiz, euskara erdara beste edo gehiago erabiltzen dutenek %20 osatzen dute (duela hogeita hamar urte baino 4 puntu gehiago). Hazkunde erritmo ezberdin horiek areagotu egin dute ezagutzaren eta erabileraren artean dagoen aldea. Hortaz, eta ezagutzaren eremuan oraindik ere urrats sendoak egin behar diren arren, ezagutzaren eta erabileraren arteko aldea murrizteko bidean, plan honen helburu nagusia euskararen erabilera indartzea izango da. Horretarako, eta euskararen hiztun-elkartearen kohesioa areagotzeko, ekimen eraginkorrak bultzatuko dira. Helburu horren eskizma, euskal gizarteari bere osotasunean dagokio euskara erabiltzeko aukerak eta guneak bermatu, zaindu eta sustatzea, eta herri administrazioek zeregin horretan lagundu behar diote, Euskararen Erabilera Normalizatzeko Oinarrizko Legearen 5. artikulua dioena gauzatze bidean jartzeko: "Euskal Herriko herritar guztiek dute hizkuntza ofizialak jakiteko eta erabiltzeko eskubidea, bai ahoz eta bai idatziz". Euskararen erabilera sendotu eta zabaltzea gizarte egiatan elebidun baterantzko urrats ezinbestekoa da.

Euskararen funtzio soziolinguistikoetan eta hedapen sozialean aurrerapauso handiak eman diren arren, hainbat gizarte-esparrutan oso ahula da euskarak duen presentzia. Gehien aurreratu duen eremuetan ere egoera ez da inola ere erdaren parekoa. Hala ere, erabileraren egunerokotasunetik oraindik urrun gauden une hauetan, arriskutsua izan daiteke lehentasun garbirik finkatu gabe aldi berean eta esparru guztietara hedatu nahi izatea. Horrexegatik, plan honek lehentasunezko helburuak eta eragin eremuak identifikatuko ditu, hizkuntza politikako neurriak erabaki eta aplikatuz euskaraz bizi nahi duten herritarrei horretarako aukerak eta bermeak eskaini ahal izateko eta botere publikoek babestu beharreko herritar guztien hizkuntza eskubideak errespetatuak izan daitezen eguneroko jardunean. Gure gizarte osoaren zeregina den aldetik, herritarren euskararekiko atxikimendua ezinbesteko baldintza da, orain arte egindako ahaleginei jarraipena emateko. Ezagutzan bezainbesteko eragina edo, seguru asko, handiagoa du erabileran herritar bakoitzaren hizkuntzarekiko konpromisoak. Eta atxikimendu hori pertsuasio eta erakargarritasunetik etorri ohi da batez ere.

Erabilera bultzatzeko lanean hiru zutabe hartu behar dira kontuan: hizkuntza eskubideen aitortpena eta babesa, alde batetik; euskararen hiztun-elkartearen dimentsioa bera, bestetik; eta, azkenik, euskararen eta euskal kulturaren erakargarritasuna. Oinarrizko hiru osagai horiek, beste batzuekin batera, plan honen helburu estrategikoetan eta dagozkien ekintza lerroetan zehaztu eta garatuko dira.

Euskararen normalizazio soziala bermatzeko eta euskal gizartearen elebitasun orekatua lortzeko behar diren hizkuntza-politikako neurriak definituko ditu Euskara Sustatzeko Ekintza Planak, EAEn, maila guztietan euskararen erabilera osoa lortzeko euskararen aldeko urratsak areagotzeko bidean. Edozein direla ere euskararen erabileraren alde egiten diren ahaleginak eta hartzen diren neurriak, hizkuntza politikak beti izango ditu oinarri adostasuna eta progresibotasuna. Horiek beharrezko baldintzak dira hizkuntzen tratamendua onuragarria izan dadin gizarte kohesioarentzat.

Euskararen erabilera bultzatzeko, *Itun berri*u baterantz dokumentuan bildutako hamalau lehentasunezko ildoak izango ditu gidari datozen urteotako hizkuntza politikak. Ekintza

---

plan berriak ildo horiek neurri zehatzez mamitu eta praktikara eramateko moduan egokituko ditu.

3. Helburu estrategikoak

Hizkuntza plangintza berria hiru helburu estrategikoren inguruan antolatuko da. Bat, ezinbestez, helburu nagusia baita, euskararen erabilera izango da. Erabilerarekin batera jabekuntzak eta elikadurak osatzen dute helburuen atala.

3.1. Euskararen jabekuntza

Euskararen jabekuntza edo eskuratze-prozesuan hiru esparru bereiz daitezke: familia bidezko transmisioa, alde batetik, euskarazko irakaskuntza, bestetik, eta helduen euskalduntzea edota euskalduntze-alfabetatzea, azkenik. Euskara lehen hizkuntza modura belaunez belaun transmititzen da, baina prozesu horretan eskolak ere zeresan handia du. Horrezaz gain, eskolak euskara bigarren hizkuntza gisa transmititzen du, helduen euskalduntzeak bezala.

Hizkuntzaren geroratzea gainerako helburu estrategiko guztien oinarrian dago. Azken urteetako bilakaeraren arabera, belaunaldi gazteetan jabekuntza prozesua bermatze bidean dagoela esan daiteke. Etorkizunean ere bermatzen jarraitu behar dugu. Hiru bideak (familia bidezko transmisioa, irakaskuntza eta euskalduntze-alfabetatzea) zaindu behar dira horretarako, garrantzi ezberdinekoak izanda ere.

Hezkuntza sistema eraldatuko duten berrikuntzak medio, etorkizuneko ikasketa planen eremuan euskarak bi hizkuntza izango ditu bizikide, gaztelania eta ingelesa (edo beste atzerriko hizkuntza bat). Orain arte ezagutu ditugun ereduak sistema hirueledun berriak gaindituko ditu, seguru asko, haien orde zuzen hezkuntza-marko bateratu eta malgu bat ezarri. Baldintza hauetan eskolak ahalegin berezia egin behar du euskara behar besteko mailan eta sendotasunez irakasteko (Euskararen Erabilera Normalizatzeko Oinarrizko Legeak bere 17. artikuluan dioena bermatzeko: "Jaurlaritzak, derrigorrezko ikastaldia bukatzerakoan ikasleek, aukera berdinetan, bi hizkuntza ofizialak benetan erabiltzeko adina menperatuko dituztela ziurtatzera bideratutako neurri guztiak hartuko ditu").

Horrekin batera, ikaste-prozesuaren ikuspegi komunikatiboa indartu beharko da. "Lehenengo ikasi eta ondoren erabiltzen hasi" planteamenduaren ondoan, "ikasi bitartean erabili" edo "ikasteko erabili" ikuspegiak egokiagoa dirudi. Era horretan jabekuntza, batez ere eskolaren bitartez, hizkuntzaren erabilerarekin uztartuko genuke prozesuaren hasieratik, transmisioa erabat gauzatzeko erabilerari lekua egin behar baitzaio.

Euskara etorkinengana hurbiltzea hauen integrazio zabal eta aberasgarria ahalbidetzeko eta euskara bera erabilera-eremu demografikoki dinamikoetara eramateko modu ezin egokiagoa da. Etorkizunean, eta migrazio mugimenduek orain arte erakutsi duten hazkundeari eusten badiote, etorkinen euskara gaitasunak zeresan handia izango du hizkuntzaren osasun orokorrean.

3.2. Euskararen erabilera

Euskararen erabileran gehien eragiten duten faktoreak honako hauek dira: hiztunen kopurua, hiztunek euskaraz egiteko duten gaitasuna edo erraztasuna eta aukerak, inguruan harreman sare euskalduna izatea, hots, familian, lagunartean, auzoan, kalean, sarean eta esparru formalagoetan solaskide euskaldunak izatea, eta, azkenik, hizkuntzen arteko oreka eta berdinkidetasun soziala helburu duen kontsentsuak elikatzen duen hizkuntzarekiko atxikimendua.

Beste maila batean bada ere, eragina du, eta ez nolana hiko, hizkuntzaren bizitasunaz, indarraz edo adierazkortasunaz dugun pertzepzioak; azken batean, hizkuntzak duen egiazko balio funtzional eta sinbolikoaz dugun usteak.

Erabiliz zorrotzen den tresna da hizkuntza. Erabiltzen ez bada, herdoildu ez ezik kamustu ere egiten baita. Horregatik zaindu behar dira ondo, hizkuntzaren ikuspegitik betiere, familiaren eta eskolaren luzapen eta ingurune diren jardunbide guztiak: kultura, aisia, kirola, teknologia berriak, lan mundua, administrazioa, merkataritza, hedabideak eta bestelako zerbitzu eta jarduerak (erlijiosoak, esaterako). Etorkizuneko erronka nagusia euskaldun guztientzat, bereziki belaunaldi berrietako euskaldunentzat, euskara heldu-aroan erabilera eremu berezi eta garrantzizkoetarako erakargarri eta gaztelania bezain baliozko egitean datza, esaterako, bai kultura produktuen kontsumorako, bai eta funtzio sinboliko eta afektiboetarako ere, hala nola familiako harremanetarako, lagunarteko edo gizarte bizitzarako. Herritarrei eskaintzen zaizkien zerbitzu guztiak bi hizkuntzetan emateko gaitasuna egongo dela bermatu behar da.

3.3. Euskararen elikadura

Hizkuntza eroso eta erraz hitz egin eta erabiliko bada, elikatu egin behar da, euskarazko edukien bidez eta horiek sortzen dituzten euskal eragileen bidez (hedabideak, argitaletxeak, ikastetxeak, zientzia-eragileak, etab.). Euskal hiztunak euskaraz behar dituzten ereduak eta edukiak, bere hizkuntza jarduna aberasteko.

Euskararen erabilerak bi arlo nagusi ditu: bata sorkuntza eta bestea kontsumoa. Beraz, lehenik eta behin, euskarazko kalitatezko sorkuntza sustatu eta babestu behar da eta, horrekin batera, euskarazko kontsumoa indartu behar da ikuspegi askatzaile batetik euskal kulturaren industriarekiko, ekoizleekiko eta sortzaileekiko, hau da, politika publikoen babesa ukatu gabe, betiereko diru-laguntza sistemarekiko murrizketak arriskuetatik urrundu behar da, ahal den neurrian, euskal kulturaren merkatua.

Kultura digitalaren garai hauetan, ahalegin bereziak bideratu behar dira sareko eduki eta aplikazioetara, ahalik eta esparru gehienetako eskaintza euskaraz izan dadin.

Garaia da, bestalde, hizkuntzaren zuzentasunaz gain beste bi irizpide hauek ere aintzakotzat hartzeko: komunikagarritasuna eta adierazkortasuna. Garrantzizkoa da, ikuspegi honetatik, euskaraz komunikatzeko estandarrak malgutzea eta aberastea, batez ere hiztun berrien eta gazteen hizkeraren adierazkortasunaren mesedean. Euskaldun berriari, gainera, lagundu egin behar zaio hizkuntza-ezagupenak sendotzen, euskal kulturaren aberastasunaz jabetzen eta bere harreman-sare euskalduna zabaltzen, horiek baitira adierazkortasuna elikatzen duten osagaiak.

4. Helburuak lortzeko zehar-lerroak

Helburu estrategikotzat jo diren jabeakuntza, erabilera eta elikaduraren ondoan badira haiek elikatzen dituzten beste jarduera mota batzuk ere, hizkuntza plangintza integral batek kontuan izan behar dituenak. Horien artean daude euskararen aldeko motibazioa eta euskararen zabalkundea. Hizkuntzaren erabilerari guztiz eragiten dieten faktore hauek plan honen ekintza zehatzen atalean garatuko dira.

4.1. Euskararen aldeko motibazioa

Euskararen aldeko motibazioa eta sustapena lantzea zentzu zabalean ulertu behar da, ikaste-prozesuarekin, alde batetik, eta euskararen erabilerarekin, bestetik, zerkusia izan dezakeelako. Izan ere, motibazioa ezinbesteko baldintza izaten da askotan hizkuntza ikasi eta erabiltzeko. Familia bidezko transmisioari esker euskara jaso ez duten herritarrek batzuetan zailtasunak izaten dituzte komunikatzeko orduan, beren jakite-mailak mugak dauzkalako edo dakitena adierazterakoan faktore psikologiko ezberdinek komunikazioa oztopatzen dutelako.

Erabileraren ikuspegitik, bestalde, motibazioaren eremuan sartzen dira euskara erabiltzeko argudioak ematea, hizkuntzen erabileran gertatzen diren egoerak kudeatzeko estrategiak eskaintzea, hizkuntza kudeaketan garatzen diren eredu onak zabaltzea, hizkuntza jakitetik erabiltzera dagoen jautzia egiten laguntzeko lantegiak antolatzea edota hizkuntzaren normalizazioaren esparruan lidergoa lantzea.

Motibazioa ez da erraz lortzen diren ezaugarrietako bat, baina, sinbolikoa izan – norberaren identitatearekin lotua– edo pragmatikoa izan, behar-beharrezkoa da euskararentzako erabilera-eremuak irabazi nahi badira. Motibazioa, bestalde, sendotu daiteke, sentsibilizazio saioen eta berariazko prestakuntzaren bitartez. Jarduera horiek plan honetako ekintza zehatzen artean jaso eta garatzen dira. Ikaste prozesuarekin eta hizkuntzaren erabilerarekin batera motibazioak elkar elikatzen duten osagaien oinarritzko triangulu bat osatzen du.

4.2. Euskararen zabalkundea

Hizkuntzaren irudian eta kultur ekoizpenen prestigioan berebiziko eragina du zabalkundeak. Euskara 21 gogoeta prozesutik ateratako ondorioen artean bik gutxienez lotura dute euskararen eta euskal kulturaren irudiarekin. Alde batetik, beharrezkotzat ematen da euskararen erakargarritasuna lantzea eta era egokian proiektatzea, euskarak mundu ugari baititu bere baitan eta aniztasun hori islatu behar delako. Bestetik, oso komenigarritzat jotzen da euskararen irudiari prestigioa ematea, kultura eta komunikazioaren alorreko lorpenak garbi proiektatuz eta euskal gizartearen kohesiorako osagai ezinbestekoa dela praktikan eta diskurtso publikoan adieraziz.

Euskarak, oraindik ere, badu zabalkunde egoki baten beharra, batez ere euskal gizartearen, baina baita hemendik kanpo ere. 2010ean jarri da abian Etxepare Institutua, euskararen eta euskal kulturaren ezagutza munduan zehar zabaltzeko helburuarekin. Euskararen kanpoko proiektzioa urratsak egiten ari den bitartean, nazioarteko erakundeekiko hitzarmenen bitartez edo pixkanaka gehituz doazen lektoretzei esker, gizarte barneko proiektzioari ere arreta eskaini behar zaio, hizkuntzaren erabilera areagotzeko giltzarrietako bat euskarara hitzun gehiago erakartzea baita. Euskara eta euskal kulturaren irudi askotariko eta irekia hedatzeak, zaharkituak geratu diren aurreiritzien gainetik, elebitasuna sendotzea ekarriko du, besteak beste euskaratik urrun sentitu izan diren herritarrei euskarara hurbiltzeko bideak erraztuko baitizkie.

5. Euskararen erabilera eta hizkuntza eskubideak

Nazioarteko araudietan guztiz zehaztuak ez badaude ere, hizkuntza eskubideak gero eta garrantzi handiagoa hartzen ari dira eremu urriko hizkuntzen aldeko diskurtsoan eta haien babeserako neurrietan. Garrantzizko aurrerapausoa izan zen *Eskualdeetako edo Eremu Urriko Hizkuntzen Europako Gutuna* (1992), Estatuaren konpromisoak eta betebeharrak ezarri zituelako, alde batetik, eta hizkuntzen erabilera sustatu eta bermatzera bideratutako neurriak zehaztu zituelako, bestetik. Euskal Autonomia Erkidegoan Gernikako Estatutuak eta 1982ko Euskararen Erabilera Normalizatzeko Oinarrizko Legeak euskara bai ahoz bai idatziz erabiltzeko eskubidea aitortu zien herritarrei.

Hizkuntza eskubideak aitortzea herritar guztien berdintasuna bermatzearen parte da. Eta herritarrei eskaintzen zaien euskarazko arreta hedatzeak, jakina, euskararen erabilera bera sendotzeko aukera dakar berekin. Hortaz, hizkuntza eskubideen babesa eta hizkuntzaren erabilera hertsiki lotuak ageri zaizkigu, eta lotura horrek bizitzaren arlo guztietan eragina izan behar du, hurbilenetik jasoenera, merkataritzatik unibertsitateko ikerketara.

Hizkuntza eskubideen tratamenduan ezinbestekoa da progresibotasunaren irizpidea modu egokian aplikatzea, hizkuntza eskubideen gauzatze prozesua nahitaez mailakatua izango delako, ez egun batetik besterakoa. Komunikazioa ezinbestez bideratzen da gutxienez bi lagunen artean, eta hiztunen hizkuntza ezagutzek ez dute zertan bat etorri. Alde horretatik ere, Euskal Autonomia Erkidegoaren errealitatea askotarikoa da, eta horrek lurralde osorako hizkuntza politika uniforme bat, erritmo bakarrekoa, eraikitzea eragozten du. Datozen urteetarako hizkuntza politika demokratiko eta zuhur baten gako nagusia EAEko bi hizkuntza ofizialen arteko funtzio eta, neurri batean bederen, gune geografikoen banaketa onartzea eta sustatzea dela kontuan izanik, hizkuntza plangintzak aintzat hartu behar du gure izaeraren aniztasun hori. Nolanahi ere, progresibotasunak eta erritmo aniztasunak aurrerabidea izan behar dute helburu, euskararen erabilera, apurka bada ere, indartuko duen hizkuntza politika egoki baten oinarrian.

Edonola ere, euskararen eta gaztelaniaren ofizialtasunak herritarrak herri administrazioekiko harremanetan egiten duen hizkuntza hautuari, edozein dela ere, erantzun egokia ematea eskatzen du, eta arreta, beraz, aukeratutako hizkuntza ofizialean eskaintzea. Eskakizun orokor hori premiazkoagoa da zenbait alorretan, bereziki oinarrizko arreta zerbitzuetan (osasun edo segurtasun zerbitzuak kasu). Oraindik ere ahaleginak egin behar dira alor horietan herritarraren hautuari egokiro erantzuteko eta, hortaz, hizkuntza eskubideak herri-administrazioen alor guztietan bermatzeko.

Hizkuntza eskubideen aurkako jarduerak Elebide zerbitzu publikoaren bitartez salatu eta konponbidean jartzen dira. Herri-administrazio guztiek bat egin beharko lukete Elebideak eskaintzen duen babesarekin. Gure gizartean hizkuntza aukerekiko sentiberatasun maila altuago bat lortzea ezinbestekoa da, gaia ez dadin gatazka-iturri izan eta elebitasuna modu ahalik naturalenean uler dadin. Horretarako muturreko joerak ekiditen lagundu behar du hizkuntza politikak, maximalismoak, alde batetik, eta aurreiritzi zaharretan erroturiko erresistentziak, bestetik, albo batera utzirik.

Ikuspegi honetatik, euskaraz ez dakitenei, edo jakin bai baina erabiltzen ez dutenei, arreta berezia eskaintzen jarraitu behar da. Orain arte, euskara ikasteko ikastaroak edo prestakuntza hartu dira batez ere kontuan. Baina ekimen gehientsuenak euskaldunentzat lantzen dira, euskaldunek bertan parte har dezaten. Horren ondorioz, batzuetan euskaldunen eta euskaraz ez dakitenen distantzia handitu besterik ez da egiten. Herritarrek euskararekiko duten gertutasunaren edo urruntasunaren zergatiak ezagutu behar dira, horren ondorioz neurri egokiak hartu ahal izateko. Hurbilpen horrek euskararen aldeko sentibilizazioaren lehen urratsa izan beharko luke. Hizkuntza eskubideen aitortzatik errespetatu eta gauzatzeraino egin beharreko bidean oso lagungarri izango litzateke, gainera.

6. Ekintza planak izango dituen esparruak eta zehar-lerroak

Planak zehaztu eta biltzen dituen ekintzak esparruka daude antolatuak, eta esparruak, beren aldetik, helburu estrategiko bakoitzaren arabera (euskararen jabekuntza, erabilera eta elikadura). Bestalde, helburu estrategikoez gain bi zehar lerro identifikatu eta jaso dira Euskara Sustatzeko Ekintza Planean, biak ere helburu estrategikoak lortzen lagunduko dutenak: euskararen aldeko motibazioa eta euskararen zabalkundea. Bigarren horren harian aipatzekoa da euskararen azken urteotako garapenak ezinbesteko bilakatu duela hizkuntzaren barruko eta kanpoko proiektzioa. Esparru berri horiek dagokien isla izango dute Planean, egiteko zehatzen atalean.

Helburu estrategikoak

Euskararen jabekuntza

1. Familia bidezko transmisioa
2. Irakaskuntza
3. Euskalduntze-alfabetatzea

Euskararen erabilera

4. Administrazioa
5. Gune geografiko euskaldunenak
6. Arlo sozio-ekonomikoa
7. Aisia eta kirola

Euskararen elikadura

8. Liburugintza
9. Kulturgintza
10. Publizitatea
11. Corpus-plangintza eta euskararen kalitatea
12. Hedabideak
13. Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak

Helburuak lortzeko zehar-lerroak

Euskararen aldeko motibazioa

14. Sentsibilizazioa eta motibazioa

Euskararen zabalkundea

15. Barruko proiektzioa
16. Kanpoko proiektzioa

7. Egungo egoeraren diagnostiko laburra eta zer hobetuak

2011n euskararen egoera eta bilakaerari buruzko 101 adierazlez osatutako txostena egin du Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzak. Lanaren helburua Euskara Biziberritzeko Plan Nagusian jasotako hainbat esparruri buruzko informazioa biltzea izan da. Txostenean jasotako taulak eta grafikoak aztertzean berehalakoan ohartzen gara euskarak azken bi hamarkadetan egin duen bide ikusgarriaz. Ezaguna da ez dagoela inguruan halako hazkundera izan duen bestelako hizkuntzarik, baina datu zehatzek errealitate hori modu deigarrian islatzen dute.

Labur bada ere, ondorengo azpi-ataletan Ekintza Planean bildutako helburu estrategikoen eta zehar-lerroen egungo egoera definituko da eta, ahal den neurrian, azken urteotako joerei erreparatuko zaie, horietatik izango baitira ekimen berrien ezinbesteko abiapuntu eta oinarriak. Esparruka antolatuko diren ekintza zehatzek beren adierazleak izango dituzte planean, eta haien arabera egin ahal izango dira etorkizuneko neurketak eta planaren eraginkortasunaren eta gauzatze mailaren jarraipena. Bestalde, ondorengo lerroetan datozen diagnostiko laburretan, esparru bakoitzak izango dituen lehenetsuen berri emango da.

7.1. Euskararen jabekuntza

7.1.1. Familia bidezko transmisioa

a) Gaur egungo egoera

Familiaren bidez euskara geroratzeko aukera gero eta sendoagoa da. Guraso euskaldun berrien artean ere, bikote mistoak barne, hazten ari da haurrei etxean euskara irakasten dietenen kopurua. Belaunaz belauneko transmisio honek lotura zuzena du, datuek adierazten dutenez, euskararen erabilerarekin. Lurralde guztietan erabileraren proportzioak lotura zuzen hori erakusten du ama hizkuntzarekin eta oso gertu egon ohi da ama hizkuntza euskara dutenen edota euskara ere badutenen ehunekotik.

b) Etorkizunerako erronkak

Transmisioaren jarraipen zehatza egiteko, adierazle bidezko neurgailu egokia landu beharko litzateke. Datu-iturri egonkorak aurkitu edo, halakorik ezean, sortu beharko dira. Modu egoki bat EUSTATEk familiari buruz egiten duen azterketan hizkuntzaren aldagaia kontuan hartzea litzateke, eta datu horien lanketa eta behar adinako zabalkundera egitea.

7.1.2. Irakaskuntza

a) Gaur egungo egoera

Irakaskuntzaren eremuan euskararen indartze-prozesua azpimarragarria da. Hezkuntzako ikasteredu elebidunek gora egin dute nabarmen, hezkuntzaren arlo guztietan. Haur eta lehen hezkuntzan matrikulatuen %90 ari dira ikasten euskarak presentzia sendoa duen eredu elebidunetan (B eta D). Bestalde, selektibitatea euskaraz egiten dutenen portzentajea %25etik %61era igo da hamazazpi urtean, 1995etik 2012ra. Adierazle esanguratsu hauen artean salbuespen bakarra da lanbide heziketari dagokiona: Hemen euskarazko lerroa ez dago hezkuntzako beste eremuetan bezain hedatua (A eremuan ikasleen %74,4 zegoen matrikulatuta 2011/2012 ikasturtean). Materialgintzan egindako lan sendoak aipamena merezi du, baina oro har badago zeregina lanbide heziketan.

b) Etorkizunerako erronkak

Inkesta soziolinguistikoak ematen dizkigun ezagutza indizeak kontuan hartuta, garbi dago euskararen jabekuntzan hezkuntza sistema gero eta garrantzi handiagoa hartzen ari dela. Datuetan hori egiaztatu ahal izateko, 16 urtetik beherako eskola ume eta gazteei hizkuntza gaitasunaz galdetzea (inkesta soziolinguistikoaren barruan edo hortik kanpo) beharrezkoa da.

Gune erdaldunetan nagusiki, baina baita bestelakoetan ere, hizkuntzaren jakite-mailaren eta erabilaren arteko aldea irakaskuntzan hain zuzen sumatzen da beste inon baino garbiago. Ahalegin bereziak egin behar dira, hortaz, eskolan ikasitako euskara eskolan bertan ere erabilia izan dadin. Hartara, ikastetxe bakoitza osatzen duten kideen arteko harremanak (ikasleak, hauen gurasoak eta profesionalak) euskaraz ere izan daitezen hartu beharreko neurriekin batera, ikastetxearen eta ingurune hurbilaren arteko euskarazko harremanak (udala, gizarte eta kultur taldeak eta enpresak) azkartuko dituzten proiektuak eta egitasmoak bultzatuko dira, bai oinarrizko hezkuntzaren ikastetxeetan, baita lanbide heziketakoetan eta unibertsitateetan ere.

Lanbide heziketaren kasuan, aztertu beharko litzateke lanbide heziketako ikasleek nola irudikatzen duten euskararen eta lan munduaren arteko lotura.

7.1.3. Euskalduntze-alfabetatzea

a) Gaur egungo egoera

Duda izpirik gabe, esan dezakegu euskalduntze-alfabetatzeak irauli duela euskararen patua. Duela berrogei urte, oso euskaldun gutxi ziren gai euskaraz irakurri eta idazteko eta are erdaldun gutxiagok zuten egiazko interesa euskararekiko. Euskalduntze eta alfabetatze mugimenduaren sorrera mugarri bat izan zen Euskal Herriaren historian. Euskaltegiei esker, euskarak inoizko bultzadarik indartsuena izan du. Euskarazko literatura inoiz baino gehiago hedatu ahal izan da haiei esker. Dozenaka mila euskal herritar pasa dira euskaltegi-tako geletatik. Euskaraz ez zekitenek ikasi egin dute eta zekitenek hobetu eta findu. Maldan behera zihoan hizkuntza bat maldan gora joaten hasi da eta oraindik ez da gailurrera ailegatu.

b) Etorkizunerako erronkak

HABEk erantzukizun handia du, beraz, euskararen orainean eta geroan. HABE eta euskaltegien arteko elkarlana sustatu behar da, euskararen normalizazioaren giltzarrietako bat baita. Izan ere, euskal hiztun berriak sortzea eta euskal hiztunen artean erabilera esparruak zabaltzea eta indartzea eremu honetako helburuak dira. Hizkuntzak ikasi, irakatsi eta bi prozesuak ebaluatzen Europako Erreferentzia Marko Bateratua (EEMB) eta Hizkuntzen Portfolio Europarra (HPE) ardatz hartuta, euskara etengabeko prestakuntzaren esparrura ekarri behar da: erabilera helburu, egiteko eta zeregin praktikoei loturiko prestakuntza. Euskara ikasteko erraztasunak eman behar dira, eta horretarako egokiak diren baliabideak aurreikusi.

EEMB eta HPE ardatz hartuta euskarak helduen komunikaziorako tresna erreala izan behar du, erraztasunak izan behar ditu bere txikitasunean mundu globalizatuan ibiltzeko, maila kritikoak zainduta, arriskutik salbu. Euskara etxean jaso ez dutenek arretoa berezia dutela sentitu behar dute, ezagutza hobetu ahal izateko eta komunitatean parte hartu ahal izateko, inor baztertuta izan gabe. Gainera euskalgintzak eta bereziki helduen euskalduntzearen ardura dutenek iritzi eta kultura liderrak inplikatzeko dituzte euskarazko kultura herritar guztiei hurbiltzeko.

7.2. Euskararen erabilera

7.2.1. Administrazioa

a) Gaur egungo egoera

Herri-administrazioei dagokie bereziki herritarren hizkuntza eskubideak zaintzea, herritarrak egiten duen hizkuntza hautuari modu egokian erantzun behar diotelako, besteak beste. Arreta zerbitzua euskaraz eskaintzeaz gain, lana ere euskaraz egiteko neurriak hartu ditu administrazioak EAEn. Sail eta erakundeen artean alde nabarmenak izanda ere euskara oso presente dago administrazioan, ezagutzaren aldetik behintzat, horrela adierazten baitute ezarritako hizkuntza eskakizunek.

Bost urte irauten duten plangintzaldien bidez bultzatzen da euskararen erabilerearen normalizazioa herri administrazioetan. Hizkuntza eskakizunez gainera bestelako esparruak ere —hizkuntza irizpideak, euskara bultzatzeko neurriak, eta abar— arautzen dira plan horien bidez. Orain arteko ebaluazioez eta esperientziaz baliaturik, eta erabilera bultzatzea helburu nagusi izanda, honako zeregin hauei erreparatu beharko zaie hurrengo urteetan.

Autonomia Erkidegoko herritarren eta erakunde publikoen egoera oso ezberdina da hizkuntza ofizialen jakite eta erabiltzeari dagokienez. 86/1997 Dekretua askotariko egoera horien isla eta bidea da, eta ezberdinak dira baita entitate publiko bakoitzari ezartzen dizkion hizkuntza betebeharrak ere. Lau taldetan sartzen ditu erakunde publikoak hizkuntza eskakizunen derrigortasun indizeen arabera: % 0-25, % 25-45, % 45-70 eta % 70-100. Erabilera-plan bana izan behar dute, gainera, dekretu horren eraginpeko erakundeek, eta plan horietara bilduko dira tokian tokiko hizkuntza politikaren helburuak.

Ezin dira ahaztu, bestetik, hizkuntza plangintza berezia duten arloak ere: Justizia, Ertzaintza eta Osasuna (Osakidetza). Egiten duten lanaren berezitasunak direla-eta, hirurek dute dekretu bana euren ibilbidea arautzeko.

Azkenik, Estatuaren Administrazioa ere aipatu behar dugu. Izan ere, Euskararen Erabilera Normalizatzeko Legeak Estatuak EAEn duen administrazioari ere eragiten dio. Hala diote, behintzat, aipatu Legearen 5., 6. eta 8. artikuluek herritarrei aitortzen dietenean Autonomia Erkidegoaren lurraldean herri-administrazioarekin euskara zein gaztelania erabiltzeko eskubidea; edota, Administrazioaren betebeharrak ezartzean, EAEn kokatutako herri-aginteek emandako arau-xedapen eta ebazpenak bi hizkuntzetan idatzita egon behar dutela adierazten dutenean.

b) Etorkizunerako erronkak

Itzulpenei esker, eta gaztelania ia beti sorburu-hizkuntza izanda, bermatzen dugu nahi baino gehiagotan hizkuntza ofizial bien presentzia. Hemen ere, gainerako hizkuntza irizpideekin bezala, erakundearen erakundeko eta sailean saileko erabilera planek eta hizkuntza ofizialak erabiltzeko irizpideek argi eta garbi finkatuko dute, tokian tokiko egoera soziolinguistikoaren arabera, zer itzuli eta zer ez itzuli, zer sortu hizkuntza batean, zer bestean eta zer bietan, itzultzaileez ez ezik lanpostuko hizkuntza eskakizuna lortua duten langileez ere baliaturik elebitasuna bermatzeko. Itzulpenaren pisua, oro har, arindu beharko da sortze lanaren mesedetan. Izan ere, itzulpenei esker bermatzen da gehiegitan elebitasuna, eta hori ez da horrela izan behar ezinbestean.

Halaber, behar-beharrezkotzat jotzen da hiru elementu hauek elkarrekin lotzea: hizkuntza eskakizunak, lanpostuetako eginkizunen behar komunikatiboak eta hizkuntza ofizialak erabiltzeko irizpideak. Lotura horretan ezinbestekoa da arduradun politikoen protagonismoa eta eredugarritasuna. Langileen parte-hartzea eta adostasuna garrantzi handikoa izanda ere, kale egingo da kargudunen gidaritzeta eta lidergorik gabe.

7.2.2. Gune geografiko euskaldunenak

a) Gaur egungo egoera

Askotarikoa da –eta hala izango da plangintza honen garaian– EAEko errealitate soziolinguistikoa, bai lurraldez lurralde, bai lurralde bakoitzaren barruan ere, eta erruz apalagoa da euskararen bizi-indarra gaztelaniarena baino. Euskarak, eremu urriko hizkuntza guztiek bezala, arnaguneak behar ditu. Gune euskaldunenak euskararen birrikak dira.

b) Etorkezinerako erronkak

Hizkuntza normalizatzeko prozesuan, errealitate ezberdinek tratamendu ezberdinak behar dituzte. Euskara nagusi den eremuetan prozesu hori arinago joan daiteke. Erritmoak azkartu daitezke, betiere bi hizkuntza ofizialen arteko berdinkidetasun handiago bat helburutzat hartuta.

Gune euskaldunetan kokatutako herri-administrazio guztiek eskaintzen dituzten zerbitzuetan euskara lan eta zerbitzu hizkuntza izango dela bermatu behar da, baita haren presentzia hizkuntza paisaian ere. Euskaraz ez dakiten herritarrei erraztasun guztiak eman behar zaizkie euskara ikasteko eta euskalduntze prozesuaren parte garrantzitsua direla sentiarazteko. Herritar guztien hizkuntza eskubideak errespetatu behar dira eta hizkuntza eskubideak ezin dira gutxiengoaren eskubideetatik bereizi. Arreta berezia merezi dute, beraz, gune erdaldunetako euskaldunek eta gune euskaldunetako erdaldunek, nolabaiteko elkarrekikotasuna oinarri.

7.2.3. Arlo sozioekonomikoa

a) Gaur egungo egoera

Arlo sozioekonomikoan azken urteetan egin diren ahaleginek emaitza onak ekarri dituzte. Diru-laguntzetan egonkortu egin da euskara planak garatzen ari diren enpresen kopurua, eta gaur egun ia 25.000 langile daude diru publikoz laguntzen diren euskara planen eraginpean. Bestalde, 2008tik hona urtero 20-25 bat entitatek eskatzen dute Bikain-Euskararen Kalitate Ziurtagiria lortzeko egin behar den ebaluazioa. Egia da, beste esparruetan gertatzen den bezala, hemen ere erritmoak oso ezberdinak direla EAEko lurralde eta zonetan, eta hori hizkuntza paisaian berean ere nabaritzen dela. Esparru sozioekonomikoko kide eta eragileen atxikimendua bilatzen duen hizkuntza politikak hemen du erronka nagusietako bat.

b) Etorkezinerako erronkak

Aurrerantzean ere ahalegin handiak egin beharko dira esparru honetan, bai komunikazioaren bai sentsibilizazioaren aldetik. Berebiziko garrantzia izango du, halaber, lan munduaren jarduerak euskalduntzeko egiten diren ahaleginak erakunde eta eragileen artean adostu eta koordinatzeak.

Enpresen eguneroko lanean euskara erabiltzea bezain garrantzitsua da (edo garrantzitsuagoa) bezeroekiko harremanetan euskara erabiltzeko aukera bermatu eta sustatzea, kontsumitzaileek euskaraz jarduteko duten eskubidea aintzat hartuz. Herri-administrazioek ematen dituzten diru-laguntzetan enpresen jardueren alderdi horrek lehentasuna izan behar du.

Bestalde, hezkuntza sistema (eta bereziki lanbide heziketa), alde batetik, eta enpresa mundua, bestetik, hizkuntzaren ikuspegitik modu hertsiago batean uztartu beharko dira, batez ere enpresa-praktikak euskaraz egiteko aukerak bultzatuz.

7.2.4. [Aisia eta kirola](#)

a) Gaur egungo egoera

Aisialdian eta kirolean ere gora doa euskararen erabilera, oinarritik hasita gainera, alegia haur eta gazteengandik hasita. Egia da, bestalde, oporretako aisialdi-programetan nabaritzen dela batez ere igoera (1-6 urteko adin-tartean programa horien %77 euskaraz gauzatzen da EAEn) eta, seguru asko, horrelako datuak ezin direla urtean zehar gauzatzen diren egitasmo guztietara hedatu.

b) Etorkizunerako erronkak

Eskolak herritar asko elebidundu badezake ere, eskolari ezin zaio eskatu erabileran eragin handia duten jarduera ugari bere gain har ditzala. Horregatik da garrantzizkoa eskolaz kanpoko jardueretan –eta bereziki haur eta gazteei zuzentzen zaizkienetan– euskara erabiltzeko aukera zabalak eskaintzea, kirol federazio eta bestelako elkarteekiko lankidetzaren bitartez. Euskararen aldeko ekintzen ondoan gauzak euskaraz egiteko aukerak sendotu eta hedatu behar dira. Kirola eta aisialdi-jardueretan, jendaurreko ekitaldi eta agerpenak antolatzen direnean, ahoz zein idatziz ematen diren mezuetan euskararen presentzia bermatuko da.

Esparru hauetan euskararen erabilera indartzeko hiru lan-ildo nagusi taxutuko dira: berariazko materialen sorkuntza eta hedapena, begiraleak zein entrenatzaileak trebatzeko eta haiendako titulu ofizial eta ez ofizialak lortzeko ikastaroak eta, azkenik, sentsibiltzazio-kanpainak eta zabalkunde orokorra zein herri mailakoa egitea.

7.3. Euskararen elikadura

7.3.1. [Liburugintza](#)

a) Gaur egungo egoera

Euskaraz argitaratzen diren liburuen kopuruak hazkunde nabarmena izan du azken urteetan. Gaur egun 2.200 inguru dira urtero argitaratzen direnak, duela hamar urte argitaratzen zirenak halako bi. Zifra deigarria da, batez ere EAEn guztira argitaratzen diren liburuen kopurua (4.500 bat) kontuan izanez gero. Formatu berrietan ere hazkundera oso bizkorra izan da: liburu digitalen kasuan, 2007an 12 argitaratu ziren, 2008an 90, 2009an 211 eta 2010ean 222 (ekoizpen osoaren %11).

b) Etorkizunerako erronkak

Sorkuntzan eta ekoizpen editorialean izandako hazkunde hori irakurleei eta kultur beharrei egokitu eta doitu behar zaie. Irakurzaletasuna sustatuko da horretarako, Administrazioak esparru honetako zerbitzu publikoekin eta eragileen elkarteekin une oro bultzatuko duen lankidetzaren bidez. Ezinbestekoa da arreta berezia jartzea irakurzaletasun hori errotu daitekeen lehenengo garaian, hau da, irakurtzen hasten diren haur eta gazteengan.

Ekoizpen editorialean izandako hazkundera eta kultura kontsumoaren arteko uztardura egokia lortzeko, liburugintzaren sektorean hausnarketa bultzatu behar da, kontsumoa neurtzeko irizpideak finkatu eta azterlanak egiteko, alde batetik, eta, bestetik, liburugintzaren sektoreak berak beharko lukeen laguntza publikoekiko beregaintasuna duen ala ez ikusteko.

Itzulpen politikari dagokionez, orain arte asko euskaratu da haur eta gazteentzat, nahiko gutxi, aldiz, helduentzat. Datu horiek kontuan izanik, euskarara itzultzen denari buruzko gogoeta bideratu behar da. Beste aldetik, euskal literatura beste hizkuntzetara itzultzeko programak aurreikusi eta definitzea ere datozen urteetako erronka izango da.

7.3.2. [Kulturgintza](#)

a) Gaur egungo egoera

Haurrak eta gazteak dira euskarazko kulturaren hartzaile potentzial nagusiak. Haiei zuzentzen zaizkie dagoeneko kultura jarduera asko, antzerkiaren eta bestelako ikuskizunen esparruetan, adibidez. Helduentzako kultura eskaintza, literaturaz aparte, apalagoa da gaur egun, eta hainbat alorretan (zinea kasu) nahiko ahula dela esan daiteke.

b) Etorkizunerako erronkak

Horregatik, euskara erabiltzeko aukerak areagotu behar dira, familia euskaldunei, gazteei eta hurrei lehentasuna emanaz. Funtsezkoa da, halaber, euskaraz ez dakitenei euskarazko ekoizpenaren berri jakinaraztea, ahal den neurrian, arrotz egin ez dakien eta oraindik indarra duten zenbait aurreiritzi gainditu daitezen.

Euskarazko kulturak beregaina izan behar du. Alegia, ezin da izan beti erdaraz sortzen denaren itzulpena. Baina, halaber, erdaraz sortzen dena ezin da egon euskaraz sortzen denari erreparatu gabe. Elkarren ezagutza euskal gizartearen oinarri sendo bat da.

7.3.3. [Publizitatea](#)

a) Gaur egungo egoera

Euskara gutxi erabiltzen da publizitatean eta, erabiltzen denean, gaztelaniaz sortutako leloen bertsio mimetikoak izaten dira euskarazkoak, piperrik eta arimarik gabekoak. Hala ere, helduei agian bitxia egiten bazaie ere, euskaraz hezitako gazteek normaltasun osoz hartzen dute euskarazko publizitatea. Euskaldun gazteek kontsumitzen duten guztia euskaraz iragar daiteke.

b) Etorkizunerako erronkak

Euskaraz sortu behar du publizitateak, literaturak edo beste arteek bezala. Eta euskaraz sortzen den publizitate horrek beregaina izan behar du erdaraz sortzen denarekiko. Euskarazko publizitateak metahizkuntza bat izateari utzi behar dio, hots, eguneroko bizitzako esparru guztietarako erabili behar da, ez bakarrik euskarari buruz mintzatzeko. Alegia, euskarazko publizitate gehiago behar dugu, eta euskararen publizitate gutxiago. Egiazko normalizazioa lortua izango da euskara tresna bat denean, ez helburu bat.

Esparru honetan, besteetan bezala, erakundeen lana funtsezkoa izango da. Herri-erakundeek euskarazko publizitatearen alde jarri beharko dute, publizitate-prozesuko eragileen ondoan. Areago, euskal komunikabideen lankidetzara ere beharko litzateke euskarazko publizitatea edertzeko gizartearen begietara. Hala ere, esan gabe doa, publizitatea ez da herri-erakundeei bakarrik dagokien zerbait. Enpresa pribatuek ere erantzukizuna dute euskaraz hizkuntza paisaian duen presentzia gero eta handiagoa izan dadin.

7.3.4. [Corpus-planqintza eta euskararen kalitatea](#)

a) Gaur egungo egoera

Corpusetan (testu-bilduma digitalizatu eta etiketatu gisa ulertuta; esate baterako, erreferentzia-corpusa, espezialitate-corpusak, hizketa-corpusak...) oinarritutako lan lexikografiko zein terminologikoan aldaketa nabarmenak gertatu dira azken boladan. Tresna teknologiko berriei esker, corpusen tamaina asko hazi da eta haien erabilera dezente erraztu. Gaur egungo hiztegi sendo gehienak corpusetan oinarritzen dira, eta hauek gero eta hitz erabilera gehiago jasotzen dituzte. Gaurko premietara etengabe

eguneratzen eta egokitzen joan behar du euskarak, esparru ugarian lan-tresna eta komunikazio-hizkuntza baita, edo bilakatzen ari da. Corpus-plangintza (corpus-baliabide testual gisa ulertuta) garrantzitsua da horretarako. Euskal lexikoa bateratzeko eta finkatzeko egin den lan handiak jarraipena du terminologia zehazteko abian diren egitasmoetan. Lehendik datorren eta indarrean dirauen plangintza orokorra ere badago, erakundeen arteko elkarlanean gauzatzen ari dena. Eta ahalegin bereziak egin dira eta egingo dira etorkizunean informatizatua dagoen material oro modu eroso eta erabilgarrian eskura jartzeko.

b) Etorkizunerako erronkak

Helburu nagusietako bat da hizkuntza modu integralean garatzea, eta aldi berean, komunikagarritasuna lantzea. Izan ere, kalitatezko euskara lortu nahi bada, hizkuntza erregistro egokiak erabili behar dira unean uneko eta tokian tokiko premiei erantzuteko. Beraz, hizkuntzaren zuzentasunaz gain, erraztasuna eta adierazgarritasuna landu behar dira (hau da, finean, komunikagarritasuna bera). Euskara batuaren normalizazioak bide eman diezaioke euskalki zenbaiten garapenari, eta elkarren eraginean biak elikatu eta aberastu daitezke.

7.3.5. Hedabideak

a) Gaur egungo egoera

Hedabideak sektore estrategikotzat jo izan dira beti hizkuntzaren normalizazioaren bidean. Haien ekarpena ezinbestekoa da hizkuntzaren erabilera indartzeko eta aldi berean hizkuntza horretan gauzatzen diren kultura jarduerak proiektatzeko. Diru-laguntza publikoek nekez konpon dezaketen krisialdi egoeran, euskal hedabideak eusten ari zaizkio euskara egunero zabaltzeko erronkari (hala irratitelebistan nola prentsa idatzian). Dena den, publizitatearen jaitzierak eta irakurle tradizionalen (ez digitalen) galerak kalte handia eragin diete azken boladan prentsa idatziko hedabideei.

b) Etorkizunerako erronkak

Egoera berriaren aurrean, orain arte iraun duen ereduaren birplanteamendua egin beharko da, garaiak dakartzan berrikuntzetara egokitzeko. Ikusle-irakurleengan duten eragina kontuan izanik, toki-telebistek eta herri-aldizkariak leku berezi bat izan behar dute prozesu horretan.

Alde horretatik, euskarazko hedabideek elkarlana eta koordinazioa bultzatu, baliabideei ahalik eta etenik handiena atera, kalitatea etengabe hobetu eta produktu berriak eskaini behar dituzte. Lehenetsunaren artean honako hauek ere badaude: gazteei zuzendutako eduki eta kanalak bultzatzea, komunikagarritasunaren bidetik estilo serioak eta arinak konbinatzea eta ikus-entzunezkoei (gizarteak bere aisialdiaren atal nagusi baterako hala hobetsi baititu) arreta berezia eskaintzea. Hedabideen aniztasunean ere sakondu beharko litzateke, islatzen saiatzen diren ingurunea askotarikoa baita.

Internet bidezko albistegiak, eta hedabideen edizio elektronikoak, gero eta garrantzi handiagoa hartzen ari dira. Etorkizunean ere, dirudienez, esparru horietara joko dute irakurle gehienek. Euskarri berriek eskaintzen duten malgutasuna eta bat-batekotasuna euskararen erabileraren alde baliatzeko kapaz izan behar dugu, euskara geroaldiko errepede birtualetan ikusiko badugu.

7.3.6. [Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak \(IKT\)](#)

a) Gaur egungo egoera

Informazioaren eta komunikazioaren teknologietan euskararen presentzia sendotuz joan da. Hamar urtean bikoiztu egin da EAEn euskaraz nabigatzen dutenen kopurua (100.000tik 200.000ra) eta bertan ingelesez sareratzen direnekin parekatua dago gaur egun. Wikipedia bezalako egitasmoetan euskararen erabilera antzeko hiztun kopurua duten hizkuntza komunitateen oso gainera dago eta askoz hiztun gehiago dituzten hizkuntzetatik gertu (euskal wikipedian, esaterako, dagoeneko 100.000 sarrera daudela diote; alderatu besterik ez dago beste hizkuntza batzuekin: greziera modernoa, 12-13 milioi hiztunekin, edo letoniera, milioi eta erdirekin, biak ala biak estatu hizkuntzak, ez dira wikipedian 100.000 sarreretara iristen). Gero eta tresna teknologiko gehiago dago euskaraz, eta euskal blogosfera nahiko aktiboa da. Sare sozialetan ere (Facebook, Twitter, Tuenti) sartzen ari da euskara pixkanaka.

IKTetan euskararen erabilera kalean sumatzen denaren tamainakoa edo are altuagoa da: ia %22koa da IKTetan, azken inkesta soziolinguistikoaren arabera euskararen erabilera orokorra %20 ingurukoa den bitartean (eta kale erabileraren neurketetan %13,5eko emaitzak lortu izan dira). Honek haxe esan nahi dezake: pentsa litekeenaren kontra, eremu globalean IKTe euskararen erabilera bultzatzen laguntzen dutela eta uste baino aukera gehiago irekitzen direla eremu birtualean euskara erabiltzeko. IKTen aldeko azken urteetako apustua indartzeko bidea ematen du bilakaera honek. Bide berriak jorratu eta sendotu beharko ditu, hala ere, IKTen alorrak, garrantzia emanez, besteak beste, aisialdirako tresnei eta jolas elektronikoen industriari.

b) Etorkizunerako erronkak

Hizkuntzen kudeaketaren alorreko enpresen elkarteak sortu da berriki, Langune izenekoa. Elkarte horretan itzulpengintza, hizkuntzen irakaskuntza, edukien kudeaketa eta hizkuntza-teknologiaren garapenaren alorreko euskal enpresak elkartzen dira, sektorea indartu eta Europa mailan erreferente izateko helburuarekin. Lehenbiziko saioa denez hizkuntzaren industriaren sektorea egituratu eta antolatzeko, ekimen honek garrantzi handia izango du. European, esaterako, horrelako proiektuak hastapenetan baino ez daude. Hizkuntzen industriak herri-administrazioen babesa beharko du hasierako fase honetan, baina, aurreikuspenen arabera, sektorearen potentzialtasun ekonomikoa oso sendoa da, eta etorkizunean inolako menpekotasunik gabe garatzeko aukera izan beharko luke.

Hizkuntza batek IKT alorrean etorkizuna izan nahi badu, oinarriko baliabideak eta tresnak behar ditu. Horiek euskaraz garatzeko eta eguneratuak izateko ekimen eraginkorrak bultzatuko dira.

7.4. Euskararen aldeko motibazioa

7.4.1. Sentsibilizazioa eta motibazioa

a) Gaur egungo egoera

Euskararen aldeko motibazioaren inguruko saioak (tailerrak, sentsibilizazioa areagotzeko mintegiak) ugaldtu egin dira azken boladan. Motibazioak lotura estua du hizkuntzak ikastearekin eta, bereziki, haien erabilerarekin: hirurek elkar elikatzen dute.

b) Etorkizunerako erronkak

Euskararen aldeko motibazioa eta sustapena lantzea ez da zentzu hertsian hartu behar, zentzu zabalean baizik. Hizkuntza ikasteko motibazioan eragiteak berebiziko garrantzia du, jakina, baina, horrekin batera, ezinbestekoa da euskara erabiltzeko argudioak ematea, hizkuntzen erabileran gertatzen diren egoerak kudeatzeko estrategiak

eskaintzea, hizkuntzen kudeaketan garatzen diren eredu onak zabaltzea, soziolinguistikari buruzko oinarriko azalpenak gizarteratzea, hizkuntza ezagutzetik erabiltzera dagoen jauzia egiten laguntzeko lantegiak antolatzea, lidergoa lantzea hizkuntzen normalizazioaren alorrean, eta abar. Sentsibilizazioak eta komunikazioak pisu nabarmena dute, beraz, esparru honetan.

7.5. Euskararen zabalkundea

7.5.1. [Barruko proiektzioa](#)

a) Gaur egungo egoera

Euskaraz gauzatzen diren ekimenen eta euskaraz sortzen diren produktuen proiektzioak eragin erabakigarria du euskararen eta euskal kulturaren irudian. Garai bateko mugak gainditu dituzten arren, euskarazko kultur ekoizpenek badute oraindik hedapen handiago baten beharra. Zabalkunde egoki batek, euskarazko produktuen kontsumoa indartzearekin batera, erabiltzaile gehiago ekar diezazkioke euskarari.

b) Etorkizunerako erronkak

Kalitatezko produktuen oinarrian euskal kulturaren irudia prestigiatzeko ahaleginak egiten jarraitu behar dugu, euskarara hiztunak erakartzeko eta hizkuntzaren erabilera areagotzeko saio horiek giltzarri baitira. Edukiz etengabe elikatu behar den irudi horrek euskal kultura ekoizleen aniztasuna islatu behar du, euskaldunen arteko ezberdintasunei eta are iritzi kontrajarriei ere iskin egin gabe. Euskal kulturaren barruko proiektzioak erabakiko du neurri handi batean zein den gure gizartean hari ematen zaion tokia.

Elebitasun pasiboaren ikuspegitik, euskarazko kultur ekoizpenen zabalkundeak erdielebidunen (elebidun pasiboen) kopurua handitzeko eta haien elebitasun osorako zubia eraikitzeko balio dezake.

7.5.2. [Kanpoko proiektzioa](#)

a) Gaur egungo egoera

Barruko proiektzioarekin batera, euskararen eta euskal kulturaren zabalkundea euskararen lurraldeez kanpo ere egitea funtsezkoa da. 2010etik abian da Etxepare Institutua, eta haren helburu nagusia, hain zuzen, euskara eta euskal kultura munduan zehar ezagutaraztea da. Izaera ezberdineko erakundeekin sinatu dira dagoeneko lankidetzak-hitzarmenak, eta Europa eta Ameriketako 32 unibertsitateetan irakasten da euskara. Beste hizkuntza askoren ondoan euskarak badu nortasun nahikoa, ezaugarri linguistikoen aldetik, atzerritarren jakin-mina pizteko. Horrela izan da iraganean (Humboldt edo Schuchardt bezalako hizkuntzalari ospetsuak aipatu besterik ez dago) eta horrela da gaur egun ere, lektoretzen ikasle-datuek eta munduan zehar egiten diren euskarari buruzko doktorego-tesiek adierazten dutenez.

Euskara irakasteaz gain, lektoreek euskal kulturaren berri ematen dute. Haien lanak berebiziko garrantzia du euskararen kanpoko irudia eraiki eta elikatzeke orduan. Horregatik da beharrezko, besteak beste, haien prestakuntza sendo bat, hala alderdi didaktikotik nola kulturaletik. Mundu zabalean barreiatu dauden euskal hiztun komunitateekiko harremanak mantendu ez ezik, sendotu ere egin behar dira, Euskara Munduan programa bezalako bitartez.

b) Etorkizunerako erronkak

Euskararen eta euskal kulturaren proiektzioa nazioarteko foroetan parte hartuz ere lortzen da. Biltzarretan, azoketan eta eremu urriko hizkuntzen elkarte eta eztabaida guneeetan euskararen presentzia bermatu behar da horretarako. Europako erakundearen aurrean

garrantzizkoa da euskararen ibilbidearen berri ematea, mesedegarri izan daitekeelako euskal hiztunen erkidegoarentzat, eta baliagarri eremu urriko beste hizkuntzetan egiten duten komunitateentzat. Alde horretatik, euskarari eta euskal kulturari buruzko informazioa atzerrian proiektatzeko ezinbestekoa da materialak zein datuak nazioarteko hizkuntza hedatuenetan ere eskaintzea. Horretarako zehaztu egin behar da zer eta zein motatako materialak itzuliko diren ingelesera (eta beste hizkuntza batzuetara).

2.ATALA

Esparrukako neurri-ekintzak

Euskara Sustatzeko Ekintza Planaren hurrengo atal honetan hiru helburu estrategikoei eta bi zehar lerroei loturiko neurri-ekintzak jasotzen dira, 16 esparrutan sailkatuta. Hona hemen esparruok:

1. Familia bidezko transmisioa
2. Irakaskuntza
3. Euskalduntze-alfabetatzea
4. Administrazioa
5. Gune geografiko euskaldunenak
6. Arlo sozio-ekonomikoa
7. Aisia eta kirola
8. Liburugintza
9. Kulturgintza
10. Publizitatea
11. Corpus-plangintza eta euskararen kalitatea
12. Hedabideak
13. Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak
14. Sentsibilizazioa eta motibazioa
15. Barruko proiektzioa
16. Kanpoko proiektzioa

Guztira, Euskara Sustatzeko Ekintza Planean 340 ekintzatik gora proposatzen da, 90 neurri nagusitan antolatuta. Hurrengo orrialdeetan jasotzen diren fitxetako osagaiak honako hauek dira:

- a) **Neurria:** esparruari loturiko helburu zehatza islatzen du eta letra lodiz agertzen da.
- b) **Ekintza:** dagokion neurria garatzeko proposatzen den egitasmo edo programa jakina da.
- c) **Eragileak:** zehaztutako neurria betetzeko orduan ardura edota partehartzea izango duen erakunde edo eragile publiko zein pribatua da.
- d) **Garrantzia:** lehentasunak finkatzeko, proposatzen den garrantziaren arabera sailkapena. Hiru dira erabilitako parametroak: ertaina, ertain-handia eta handia.
- e) **Adierazleak:** Planaren jarraipena eta ebaluazioa egiteari begira, neurri bakoitzaren betetze-maila neurtzeko proposatzen dira adierazleak.

Eragileak, garrantzi-maila eta adierazleak neurriekin lotzen dira zuzenean eta ez ekintza zehatzekin. Hiru osagai hauek Plana onartzen duen erakundeak landu eta egokitu beharko ditu.

Euskara Sustatzeko Ekintza Planean, gehienbat, eragile orokorrak proposatzen dira: administrazioak, ikastetxeak, enpresak, elkarteak... Hala ere, hau ez da proposamen itxia ez eta aldaezina ere. Egoeraren eta unearen arabera eragileak egokitu beharko dira, eragile berriak gehituz edo daudenen egitekoa berraztertuz. Hortaz, erakunde bakoitzari bere esparruari dagozkion eragileak identifikatzea proposatzen zaio.

Neurrien garrantzia zehazteko orduan, ikuspegi orokorra hartu da kontuan, EAEko administrazioari dagokiona, hain zuzen. Hori horrela, erakunde bakoitzak –foru aldundi, udal zein mankomunitate bakoitzak– bere plana egiterakoan bere inguruko errealitatea kontuan hartuta neurrien lehentasuna edota gauzatze-garaia zehaztuko ditu.

Familia bidezko transmisioa

Zk	Ekintzaren deskribapena
1.	<p>Sentsibilizazioa eta motibazioa etengabe lantzea</p> <p>1.1. Herritarren artean euskara erabiltzearen aldeko jarrera lantzea</p> <p>1.2. Eleaniztasunaren onurak azaltzea</p> <p>1.3. Euskararen erabilerarako dauden sozializazio guneak baliatzea eta berriak sortzea</p> <p>1.4. Gurasoei euskara eta euskal kulturari lotutako produktuak ezagutarazi eta eskura jartzea</p> <p>1.5. Gurasogaien hizkuntza-ohituren aldaketarako erraztasunak ematea</p> <p>1.6. Gurasoengan eragitea euren hizkuntza ohiturak seme-alabengan duen eraginaz jabe daitezen</p> <p>1.7. Bikote euskaldunen zein mistoen kasuan, seme-alabekiko hizkuntza-jokabideak lantzea</p> <p>Eragileak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Eusko Jaurlaritza: <ul style="list-style-type: none"> → Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza ▪ Foru aldundiak ▪ Toki-entitateak <p>Garrantzia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Handia <p>Adierazleak:</p> <p>1.1. Familia bidezko euskararen transmisioari buruzko kanpainak eta ekimenak</p>
2.	<p>Transmisioaren inguruko informazioa jasotzea, egungo egoera ezagutu eta orain arte burututako ekimenen arrakasta neurtzeko</p> <p>2.1 3 urte arteko umeen eskolatzea aztertzea</p> <p>2.2. Orain arte burututako ekimenen azterketa egitea</p> <p>Eragileak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Eusko Jaurlaritza: <ul style="list-style-type: none"> → Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza <p>Garrantzia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Handia <p>Adierazleak:</p> <p>2.1. Seme-alaben lehen hizkuntza gurasoen hizkuntza-gaitasunaren arabera</p>

- 2.2. 0-3 urteko umeen haurtzaindegiko/eskolako hizkuntza-eredua, gurasoen hizkuntza-gaitasunaren arabera

3. Familia barruan euskararen erabilera sustatzea

- 3.1. Eskolatik kanpo zein eskolan bertan ere gurasoek eta umeek euskara erabiltzeko guneak sortzea eta elikatzea
- 3.2. Familia bidezko transmisioa sendotu dezaketen hizkuntza-ohitura eredugarriak identifikatu eta sustatzea
- 3.3. Familia, eskola eta ingurunearen arteko elkarreragina sendotzea, gurasoei horretarako baliabideak eskainiz

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza
- Foru aldundiak
- Toki-entitateak

Garrantzia:

- Handia

Adierazleak:

- 3.1. Euskararen erabilera familia barruan
- 3.2. Gazteen etxeko hizkuntza

Irakaskuntza

Zk	Ekintzaren deskribapena
1.	<p>Euskararen jakite-maila eta erabilera hobetzeko prestakuntza sendotu eta metodologia eta baliabide berriak garatzea</p> <p>1.1. Eskola materialak, IKT baliabideak eta testuliburuaren hizkuntzaren kalitatea zaintzea</p> <p>1.2. Irakasleen euskararen ezagutza maila gaurkotzea</p> <p>1.3. Euskara (eta beste hizkuntzetako) irakasleak trebatzea hizkuntzen didaktikan egindako azken bilakaeretan, bai hasierako prestakuntzan bai eta etengabekoan ere</p> <p>1.4. Irakasleen konpetentzia komunikatiboak hobetzeko hasierako eta etengabeko prestakuntza eskaintzea</p> <p>1.5. Ikasleen hizkuntza egoeratik abiatuz, hau da kontuan izanik gehiengo bat 2. edo 3. hizkuntzan ari dela beste arloetako ezaguerak jasotzen, didaktikak eta ikuspegiak egokitzea</p> <p>1.6. Eskolaratze garaian lehen hizkuntza euskara duten talde eta guneeetan eredu didaktiko eta metodologikoak egokitzea</p> <p>1.7. Euskara hezkuntzaren ingurune ele anitzekoan erabiltzeko estrategiak definitu eta praktikara eramatea</p> <p>1.8. Ikastetxe bakoitzean hizkuntzaren irakaskuntza eta erabilera uztartuko dituen jarduera-plangintza egitea, hau da, hizkuntza-proiektua egitea</p> <p>1.9. Unibertsitateaz aurretiko irakaskuntzaren ibilbidean, gutxienez bi unetan ikasleen hizkuntza-gaitasuna neurtuko duen sistema garatzea</p> <p>Eragileak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Eusko Jaurlaritza: <ul style="list-style-type: none"> → Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saila ▪ Ikastetxeak <p>Garrantzia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Handia <p>Adierazleak:</p> <p>1.1. Irakasleen hizkuntza-eskakizunen bilakaera</p> <p>1.2. IRALE programaren eskaintza eta matrikulazioaren bilakaera</p> <p>1.3. Euskarazko ikasmaterialen ekoizpena euskarriaren eta ikasmaterialaren arabera</p> <p>1.4. Ikastetxeen hizkuntza-proiektuen bilakaera</p>
2.	<p>Euskarazko ikasketen eskaintza sendotzea</p> <p>2.1. Lanbide heziketan euskarazko eskaintza indartzea, horretarako irakasleen prestakuntza hobetuz eta ikasmaterialak eskainiz</p>

- 2.2. Graduko ikasketetan, hautazko irakasgaiak euskaraz egiteko aukera zabaltzea, betiere eskaintzaren bikoiztasunak saihestuz
- 2.3. Graduondoko eskaintzetan euskararen presentzia ziurtatzea
- 2.4. Unibertsitatean euskarazko ikasketak indartzea, irakasleen prestakuntza hobetuz eta ikasmaterialak eskainiz

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saila
- Unibertsitatea
- Ikastetxeak

Garrantzia:

- Ertaina/Handia

Adierazleak:

- 2.1. Lanbide Heziketako hizkuntza-ereduen bilakaera
- 2.2. Selektibitateko probetara aurkeztutako ikasleen bilakaera, hizkuntzaren eta lurraldearen arabera
- 2.3. Unibertsitateek eskainitako kredituak zikloaren eta hizkuntzaren arabera
- 2.4. Doktorego tesien bilakaera, hizkuntzaren arabera
- 2.5. Unibertsitateko graduondokoen eskaintza hizkuntzaren arabera
- 2.6. Unibertsitateko irakasleen hizkuntza-eskakizunen bilakaera, unibertsitatearen, jakintza arloaren eta lurraldearen arabera
- 2.7. Unibertsitateko administrazio eta zerbitzuetako pertsonalaren (AZPkoen) hizkuntza-eskakizunen bilakaera, unibertsitatearen eta lurraldearen arabera

3. Ahozko hizkuntza-jarduna lantzea, bereziki eremu soziolinguistiko erdaldunagoetan

- 3.1. Ahozko jardunaren ahuleziak gainditzeko, irakasle zein ikasleei begirako estrategia egokia garatzea

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saila

Garrantzia:

- Handia

Adierazleak:

- 3.1. Mintzapraktika egitasmoaren bilakaera lurraldearen arabera

4. Euskararen erabilera soziala hezkuntza esparruan aztertu eta bultzatzea

- 4.1. Nerabeen aisialdia eta interesekin loturiko euskararen erabilera suspertzea
- 4.2. Nerabe eta gazteen hizkuntza erabileraren egungo ezaugarriak (eskola barruan nahiz eskolatik kanpo) aztertzea
- 4.3. Ikastetxeetan eta hezkuntza sisteman orokorrean dauden giza-partaidetzarako organoetan euskararen erabilera bultzatzea
- 4.4. Irakaskuntzarako ez ezik eskolako ekintza guztietarako euskara harreman-hizkuntza gisa bultzatzea (bestelako jardueren egitarau eta programa zehatzen bitartez)

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saila
  - Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza
- Ikastetxeak

Garrantzia:

- Ertaina/Handia

Adierazleak:

- 4.1. Gazteen euskararen erabilera neba-arrebekin, ikaskideekin eta lagunekin

5. Ikastetxearen eta haren ingurune hurbilaren arteko euskarazko harremanak sustatzea

- 5.1. Gizarte, aisia eta kultur taldeekiko loturak sendotzea
- 5.2. Lan-munduarekiko zubiak eraikitzea, euskarazko praktikak areagotuz eta lankidetzak proiektuak bultzatuz

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saila
- Toki-entitateak

Garrantzia:

- Ertaina/Handia

Adierazleak:

- 5.1. Ikasleek egiten dituzten lan-praktikak hizkuntzaren arabera

6. Ikasle etorkinak euskarara hurbiltzeko programak diseinatu eta garatzea

- 6.1. Kanpotik etorritako nerabeengan arreta berezia jartzea eta haietzako programa bereziak garatzea
- 6.2. Kanpotik etorritako gurasoei informazioa eta laguntza emateko programak garatzea, sentsibilizazioaren mesedean

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saila

Garrantzia:

- Handia

Adierazleak:

- 6.1. Etorkinen seme-alabak eskolaratuak dauden hizkuntza-ereduak, ikasmailaren eta lurraldearen arabera

Euskalduntze eta alfabetatzea

Zk	Ekintzaren deskribapena
1.	<p>Orain arte lortutako emaitzen analisia egitea</p> <p>1.1. Emaitzak aztertu ondoren, etorkizuneko erronkei aurre egiteko estrategiak lantzea</p> <p>1.2. Ikas-prozesua azkartzeko neurriak proposatzea</p> <p>Eragileak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Eusko Jaurlaritza: <ul style="list-style-type: none"> → HABE <p>Garrantzia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Handia <p>Adierazleak:</p> <p>1.1. Euskara-ikasleen bilakaera mailaren, adinaren, sexuaren, euskaltegi-motaren arabera</p> <p>1.2. Euskara-ikasleek lortutako emaitzak: ikasmaila gainditu dutenen ehunekoa, mailaren eta euskaltegi-motaren arabera</p>
2.	<p>Helduen euskalduntzearen mapa osatu eta baliabideak egokitu eta arrazionalizatzea</p> <p>2.1. Euskaltegien eta auto-ikaskuntza zentroen markoa gainditu, eta HABE, Udal Euskaltegiak, Euskaltegi Homologatuak, Hizkuntza Eskola Ofizialak, IRALE, IVAP, Arkaute, EHU, EUDEL eta esparruko gainontzeko agente publiko eta pribatuen arteko osagarritasuna aztertu eta sendotzea</p> <p>2.2. HABEren eta beste erakunde batzuen eta euskaltegien arteko lankidetzaren sustatzea.</p> <p>2.3. Euskarabidearekin eta Euskararen Erakunde Publikoarekin lankidetzaren sustatzea, euskararen lurraldeen arteko elkarlana bermatzeko.</p> <p>Eragileak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Eusko Jaurlaritza: <ul style="list-style-type: none"> → HABE → Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza ▪ Euskaltegiak ▪ EUDEL <p>Garrantzia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Handia <p>Adierazleak:</p> <p>2.1. Herri Administrazioek euskalduntze-alfabetatzera bideratutako dirulaguntzen bilakaera</p>

3. **Finantzazio sistema egonkor bat ahalbidetuko duten aukerak landu eta abian jartzea**

- 3.1. Finantzazio egonkorrarekin loturik, euskalduntze prozesuan aldatzen doazen premiei malgutasunez erantzuteko sistema bat eratzea
- 3.2. Barnetegien berezitasuna kontuan harturik, finantzazio sistema egoki bat eratzea.

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza
- Euskaltegiak

Garrantzia:

- Handia

4. **Elebitasun pasiboa helduen munduan –eta gutxieneko helburutzat– areagotzea eta prestigiatzea**

- 4.1. Euskararen oinarrizko ezagutzaren balioa aitortzea, eta maila hori lortzeko aukerak zabaltzea
- 4.2. Oinarrizko euskarazko A1 eta A2 mailak egiaztatzea eta, hala dagokionean, ikasleen diru laguntzetarako kontuan hartzea.

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza
  - HABE

Euskaltegiak

Garrantzia:

- Handia

Adierazleak:

- 4.1. Elebidun hartzailen bilakaera adinaren eta lurraldeen arabera

5. **Egungo euskalduntze curriculumak Europako Erreferentzia Marko Bateratura egokitzeko eta Marko Bateratua bera euskarara egokitzeko bideak aztertu eta garatzea**

- 5.1. Egokitzapena egiteko aukerak aztertu eta identifikatzea
- 5.2. Curriculum egokituak garatzeko neurriak hartzea

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - HABE
- Euskaltegiak

Garrantzia:

- Ertaina

6. Euskara gaitasuna egiaztatzeko azterketa sistemaren inguruko hausnarketa egin eta hobekuntzak praktikara eramatea

- 6.1. Azterketen sistema eta ereduak hobetzeko gogoeta bideratu eta ondorioak aplikatzea
- 6.2. Gaitasunaren egiaztatzea euskaltegien zereginen artean sartzea

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
→ HARE
- Euskaltegiak

Garrantzia:

- Handia

Adierazleak:

- 6.1. EGako eta HE-n azterketetara aurkeztutakoen eta horiek gainditu dituztenen ratioa

7. Helduen euskalduntzearen kalitate-irizpideak adostu eta finkatzea

- 7.1. Euskara irakasle-tutoreen berariazko formazioa behar eta metodologia berrietara egokitu eta hedatzea
- 7.2. Euskara irakasle-tutoreen lan-eskarmentua lan zein hizkuntza-egiaztapenerako kontuan hartzea, etengabeko prestakuntzaren ikuspuntutik.
- 7.3. Ikasle-trebagaiei beharrak ezagutzeko eta ikaste-prozesuaren emaitzak ebaluatzeko sistema bat antolatzea
- 7.4. Ikasle-trebagaia erabiltzaile ez ezik, ikaskuntza prozesuaren ardatz ere badela kontuan izanik, ibilbide pertsonalizatuak diseinatzeko tresnak garatzea (Hizkuntzen Portfolioa)
- 7.5. Europako Erreferentzia Marko Bateratuko C-2 mailako ikastaroak hedatzea
- 7.6. Helduak euskalduntzeko alorreko materialak, metodoak eta baliabideak etengabe eguneratzea(auto-ikaskuntzakoak eta abar).

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
→ HARE
- Euskaltegiak

Garrantzia:

- Ertaina/Handia

Adierazleak:

- 7.1. Irakasleei zuzendutako prestakuntza ikastaro bereziak

8. Gelaz kanpoko egitasmoak sustatzea, erabilera eta praktika uztartuko dituztenak

8.1. Euskarazko harreman-sareak trinkotzeko eta talde-dinamikak sortzeko aukerak ematea

8.2. Mintzapraktika egitasmoak (Mintzalagun, Berbalagun, Gurasolagun) zabaltzea

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - HABE
  - Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza
- Euskaltegiak
- EUDEL
- Foru aldundiak
- Toki-entitateak
- Euskara elkarteak

Garrantzia:

- Handia

Adierazleak:

8.1. Euskaltegietako gelaz kanpoko ekintzak, lurraldearen eta sarearen arabera

9. Etorkinak euskarara hurbiltzeko programak diseinatu eta garatzea

9.1. Atzerritarrentzako idatzizko materialak sortu, eguneratu eta zabaltzea (hizkuntzaz, literaturaz, kulturaz)

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - HABE
- Toki-entitateak
- Etorkinen arloko elkarteak
- Topagunea

Garrantzia:

- Ertaina/Handia

Adierazleak:

9.1. AISA programaren bilakaera

9.2. AUZOKO programaren bilakaera

Administrazioa

Zk Ekintzaren deskribapena

1. Administrazioan euskararen erabilera sustatu eta bermatzea

- 1.1. Herri-administrazioek (EAEko administrazio orokorrak, Foru Aldundiak, Udalerriak, Osasun Zerbitzuek, Herrizaingoeak, Justizia administrazioak, sozietate publikoek eta zuzenbide pribatuko entitate publikoek) hizkuntza kudeaketako planak onartu eta betetzea
- 1.2. Beren lanean euskaraz jarduteko gai diren herri-langileek eta administrazioekiko harremanetan euskaraz jarduteko gai diren herritarrek euskararen erabilera era progresiboan areagotzeko erakunde bakoitzean neurriak hartzea
- 1.3. Herritarrek administrazioekin dituzten harreman ahozkoetan eta idatzizkoetan bi hizkuntza ofizialak erabiltzeko aukera bermatzea
- 1.4. Hizkuntza paisaian (errotulazioa eta noizbehinkako oharrek) euskararen erabilera bermatzea:
  - Erakunde barruko hizkuntza-paisaian euskararen presentzia gehitzea
  - Administrazioaren seinaleztapen publikoan eta noizbehinkako oharretan euskararen erabilera handitzea, komunikagarritasuna zainduz
- 1.5. Erakundearen agerpen publikoetan euskararen presentzia eta lehentasuna bermatzea
- 1.6. Erakundearen ahozko kanpo zein barne-harremanetan euskararen erabilera gehitzeko neurriak hartzea, betiere herritarren hizkuntza-aukera errespetatuz
- 1.7. Erakundearen idatzizko kanpo zein barne-harremanetan euskararen erabilera gehitzea, sortze-lana areagotuz, komunikazioen kalitatea zainduta eta edozein euskarritan
- 1.8. Herri Administrazioetako kargu publikoek euskararen erabilerarekiko jarrera eraginkorra agertzea, bai herritarren hizkuntza eskubideak bermatzeko, baita euskara ere lan hizkuntza izan dadin

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza
- Foru aldundiak
- Toki-entitateak

Garrantzia:

- Handia

Adierazleak:

- 1.1. Erabilera plana duten erakundeak eta planaren jarraipena egin dutenak, erakunde motaren arabera
- 1.2. Erabilera planaren eraginpeko langileak eta horietatik zenbatek egiten duten lan euskaraz erakunde motaren arabera

2. Euskara ere lan hizkuntza izateko neurriak hartzea

- 2.1. Euskara zerbitzu hizkuntza ez ezik lan hizkuntza ere izan dadin bideak jartzea. Dagokien hizkuntza eskakizuna egiaztatua duten langileen eta, edozeinetara ere, euskara erabiltzeko gai den herri-langile ororen ohiko lan hizkuntza izango da euskara ere neurriren batean, progresiboki handiagoa izango den neurrian. (Neurri hori administrazio bakoitzaren hizkuntza kudeaketako planean zehaztuko da, besteak beste kontuan harturik aipatu planean ezarritako helburuak eta bitartekoak, erakundearen hizkuntza egoera, zerbitzu administratiboaren izaera, herri-langileen hizkuntza gaitasuna eta jarrera, eta administrazioaren jarduera-eremuaren ezaugarri soziolinguistikoak; beti ere herritarren hizkuntza aukeraren kalterik gabe)
- 2.2. Euskara ere ohiko lan hizkuntza izango duten herri-langileei beren lan-jardunerako lagungarri zaizkien bitartekoak jartzea
- 2.3. Euskara lan hizkuntza moduan finkatzeko hartuko diren oinarri nagusiak lanpostuaren komunikazio-funtzioak eta lanpostuko herri-langilearen euskara-gaitasuna eta hizkuntza-jarrera izango direnez, herri-langileen euskararen aldeko jarrera, motibazioa eta onarpena sustatzea, horretarako behar den prestakuntza eta laguntza eskainiz
- 2.4. Euskaraz jarduteko gai diren herri-langileen hizkuntza erabileretan lehentasunezko arreta jartzea
- 2.5. Tresna eta aplikazio informatikoetan euskararen erabilera ziurtatzea eta gehitzea
- 2.6. Erakunde barruko sarean, Intranet sarean, euskararen presentzia bermatzea

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza
- Foru aldundiak
- Toki-entitateak

Garrantzia:

- Ertaina/Handia

Adierazleak:

- 2.1. Langile eta arduradunentzako euskarazko trebakuntza saioen eskaintza eta eskaria erakunde motaren arabera
- 2.2. Langileen prestakuntza orokorreko euskarazko eskaintza erakunde motaren arabera
- 2.3. Euskarazko eta gaztelaniazko aplikazio informatiko eta webguneetako edukien lokalizazio eta erabilera maila
- 2.4. Langileen euskararekiko jarrera eta motibazioa hobetzeko ekintzak erakunde publikoetan erakunde motaren eta gune soziolinguistikoaren arabera

3. Langileen euskara-gaitasuna etengabe hobetzeko neurriak hartzea

- 3.1. Hizkuntza-eskakizunen egiaztapenak areagotzeko neurriak hartzea
- 3.2. Salbuetsitakoen euskararen ezagutza hobetzeko neurriak hartzea

- 3.3. Herri Administrazioetako kargu publikoen euskararen ezagutza hobetzeko neurriak hartzea
- 3.4. Euskara lan hizkuntza duten langileentzako prestakuntza iraunkorra bultzatzea (prestakuntza orokorra euskaraz nahiz euskara erabiltzeko prestakuntza berezia)
- 3.5. Legeriak eta kudeaketa planek ezartzen dituzten irizpideak ez ezik, lanpostuei hizkuntza eskakizunak ezartzerakoan bi faktore kontuan hartzea: lanpostuaren beharizan komunikatibo nagusiak, alde batetik, eta zerbitzu-emaile nahiz zerbitzu-hartzaile diren euskal hiztunen hizkuntza ezaugarriak, bestetik
- 3.6. Hizkuntza eskakizunen derrigortasuna zenbat lanpostutan ezarri zehazterakoan administrazioaren jarduera-eremuaren egoera soziolinguistikoa ardatz nagusi gisa hartzea, kontuan izanik, halaber, administrazioen hizkuntza kudeaketako planetan aurreikusitako helburuak eta dagokion administrazioaren hizkuntza errealitatea.
Legez, lanpostu batzuetan euskara gaitasuna derrigorrezkoa da, eta besteetan, merezimenduzkoa. Euskara gaitasuna egiaztatzea derrigorrezkoa den ala merezimenduzkoa erabakitzean, banaketa hori arrazoibidez eta proportzionaltasunez egingo dela bermatzea
- 3.7. 86/1997 Dekretuaren aplikazioan malgutasunez jokatzeko, tokian tokiko egoerei erantzuteko moduan, eta ez muga gisa

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza
- Foru aldundiak
- Toki-entitateak

Garrantzia:

- Ertaina/Handia

Adierazleak:

- 3.1. Arduradun politikoaren ezagutza mailaren jarraipena erakunde motaren arabera
- 3.2. Langileen hizkuntza-eskakizunen bilakaera erakunde motaren arabera
- 3.3. Euskara ikasten emandako orduak langileko, erakunde motaren arabera

4. Hizkuntzak erabiltzeko irizpideak finkatzea

- 4.1. Herri-administrazio bakoitzak bere esparrurako Hizkuntza Ofizialen Erabilerarako Irizpideak (HOEI) finkatzea. HOEIak ondorengo arloetan aplikatzekoak izango dira, besteak beste: herritarrekiko ahozko eta idatzizko komunikazioa, administrazio bakoitzeko lan-arlo ezberdinen eta herri-langileen arteko ahozko nahiz idatzizko komunikazioa, administrazioen arteko idatzizko komunikazioa, komunikazio telematikoak, ekitaldi publikoetako hizkuntza erabilera, itzulpengintza, korredakzioa, erregistroa, tresna eta aplikazio informatikoak, internet eta intranet, argitalpenak, iragarpenak eta publizitatea, hizkuntza paisaia, herri-langileen etengabeko prestakuntza profesionala eta euskara-gaitasunaren hobekuntza, euskarazko komunikazio idatziaren kalitatea eta komunikagarritasuna, eta

kontrataziorako hizkuntza-baldintzak

- 4.2. Hizkuntza Ofizialen Erabilerarako Irizpideak betetzen direla bermatzea
- 4.3. Kontratazio-hizkuntza betebeharrak ezartzea eta betetzen direla bermatzea (esleipen prozeduretan baldintza-agirietan jasotzea)
- 4.4. Elkarte eta enpresei dirulaguntzak ematerakoan edo jarduera publikoetarako baimenak ematerakoan edo udal instalazioen erabileraren lagapena egiterakoan hizkuntza irizpideak ere finkatzea eta hizkuntza-baldintzak betetzen direla bermatzea
- 4.5. Herritarren hizkuntza eskubideak bermatzearen kalterik gabe, euskarazko sorkuntzari lehentasuna ematea itzulpenaren bidezko euskararen presentziaren aurretik
- 4.6. Hizkuntza irizpideen baitan dagoen itzulpen politika egoki bat zehaztea (bereziki idazketa elebiduna bultzatuz)
- 4.7. Itzulpenen eta euskaraz sortzen diren testuen komunikazio-kalitatea bermatzea

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza
- Foru aldundiak
- Toki-entitateak

Garrantzia:

- Handia

Adierazleak:

- 4.1. Hizkuntza ofizialen erabilera irizpideak zehaztuta dauzkaten erakundeak eta horien betetze-maila erakunde motaren arabera
- 4.2. Kontratazio administratiboetan hizkuntza irizpideak ezarrita dituzten erakundeak eta irizpideon betetze-maila erakunde motaren arabera
- 4.3. Diru-laguntzak esleitzeko hizkuntza irizpideak ezarrita dituzten erakundeak
- 4.4. Euskaratik gaztelaniara eta alderantziz egindako itzulpenen bilakaera Eusko Jaurlaritzan

5. Administrazioen arteko elkarlana areagotzea

- 5.1. Herritarren hizkuntza eskubideak bermatu eta zerbitzu publikoaren kalitatea hobetzeko helburuarekin, indar berezia egitea osasun-zerbitzuen emaileen euskara-gaitasuna gehitzeko (pediatria zerbitzuetan, familia medikuen lanpostuetan, lehen atentzioko zentroetan, adinekoen eta menekotasun ezberdinetako pertsonen atentzio-zerbitzuetan, eta zerbitzu-hartzaileekin zuzeneko harreman jarraitua duten lanpostuetan; erizainak, eta abar)
- 5.2. Herritarren hizkuntza eskubideak bermatu eta zerbitzu publikoaren kalitatea hobetzeko helburuarekin, indar berezia egitea herritarren segurtasuna bermatzea helburu duten polizia zerbitzuetan, eta arreta berezia jartzea herritarrekin zuzeneko harremana duten lanpostuetan ahozko komunikazioa euskaraz ere izan dadin

- 5.3. Justizia Administrazioan epaitegi-prozedurak euskaraz ere egin ahal izateko neurriak hartzea, eta herritarrei aitorturiko hizkuntza eskubideak eremu horretan ere bermatzeko egin behar diren lege aldaketak egitea
- 5.4. Estatuaren administrazio periferikoaren giza baliabideen egitura eta zerbitzu-antolaketa EAEko hizkuntza errealitatera eta legedira egokitzea
- 5.5. Euskararen beste lurraldeetako herri-administrazioekin jakintza trukea eta elkarlana garatzea
- 5.6. Herri-administrazioak hizkuntza eskubideen urraketak identifikatu eta konponbidean jartzerakoan aitzindari eta bide erakusle direnez eta izango direnez, ELEBIDE (Hizkuntza eskubideak bermatzeko zerbitzu publikoa) sustatzea eta zabaltzea

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza
- Foru Aldundiak
- Toki-entitateak Osakidetza
- Herrizaingoak
- Justizia administrazioa
- Estatuaren administrazio periferikoa

Garrantzia:

- Ertaina/Handia

Adierazleak:

- 5.1. HAKOBAren jardunaren eta emaitzen jarraipena
- 5.2. ELEBIDEn eta Behatokiaren bitartez jasotako kexa-kopuruaren bilakaera

6. Kanpoko komunikazioan euskararen erabilera gehitzea

- 6.1. Komunikazio planak garatzea euskara erabiltzeko gai diren herritarrek euskararen hautua egin dezaten lagundu eta sustatzeko
- 6.2. Komunikazio instituzionalean eta erakundearen izenean egiten diren jendaurreko jardueretan euskararen erabilera bultzatzea
- 6.3. Argitalpenetan euskararen presentzia gehitzea
- 6.4. Web orrietan euskararen presentzia gehitzea, komunikagarritasuna zainduta
- 6.5. Iragarki, publizitate eta kanpainetan euskararen presentzia areagotzea, komunikagarritasuna zainduta, eta betiere legeak ezarritako gutxieneakoari kalterik egin gabe

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza
- Foru aldundiak
- Toki-entitateak

Garrantzia:

- Ertaina

Adierazleak:

6.1. Erakunde publikoen web guneetan erabilitako hizkuntza

Gune geografiko euskaldunenak

Zk	Ekintzaren deskribapena
1.	<p>Herritarren gehiengo nabarmena elebidun izanik euskaldunenak diren gune geografikoetan euskara lehen hizkuntza funtzionala izan dadin neurriak hartzea</p> <p>1.1. Euskara ohiko lan hizkuntza gisa garatzeko herri-administrazioetako langileek behar besteko euskara-gaitasuna izan dezaten neurri eraginkorrak hartzea</p> <p>1.2. Udalerri euskaldunenetako osasun, justizia eta gizarte zerbitzuetan euskararen erabilera lehenestea</p> <p>1.3. Administrazioen arteko harremanetan, gune euskaldunenetako udal langileekin izango dituzten lan-harremanak (ahoz zein idatziz) euskaraz izango direla ziurtatzea</p> <p>1.4. Udalaz gaindiko administrazioek gune euskaldunenetako herritarrei ematen dieten zerbitzua euskaraz eskaintzea</p> <p>1.5. Hizkuntza paisaia –ez bakarrik eskumen publikokoa, baizik eta baita ere merkataritza eta enpresa arlokoa–oro har euskaraz izateko neurriak hartzea</p> <p>1.6. Helduentzako edozein arlotako etengabeko prestakuntza euskaraz eskaintzea</p> <p>1.7. Merkataritza kokaguneetan bezero euskaldunak euskarazko zerbitzua jaso ahal izango duela bermatzea</p> <p>1.8. Arreta berezia jartzea haur eta gazteentzako eskolaz kanpoko jarduerak euskaraz izan daitezen, jarduera-eskaintza egiazki zabala izan dadin eta eskaintza horren garapenean hezkuntza komunitate osoak (hezitzaileak, gurasoak, ikasleak) eta herri-administrazioek parte har dezaten</p> <p>1.9. Aisialdiko ekintzetan, kultur jardueretan eta erlijio jardueretan ohiko eskaintza euskarazkoa izatea bermatzea</p> <p>1.10. Proiektzio publikoa duten zerbitzuak kontratatzerakoan, elkarte eta enpresei diru-laguntzak ematerakoan, jarduera publikoetarako baimenak ematerakoan edo administrazioaren instalazioen erabileraren lagapena egiterakoan euskararen erabilera egokia bermatzea</p> <p>1.11. Etorkinak euskarara hurbiltzeko egitasmo eraginkorrak sustatzea (irakaskuntzaren, aisialdiaren zein euskalduntzearen ikuspegitik)</p> <p>1.12. Gune geografiko euskaldunenetako erdaldunak euskarara erakartzeko estrategiak diseinatu eta garatzea</p>
	<p>Eragileak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Eusko Jaurlaritza ▪ Foru aldundiak ▪ Toki-entitateak ▪ Enpresak ▪ Merkatal guneak
	<p>Garrantzia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ertaina/Handia

Adierazleak:

- 1.1. Gune euskaldunenetako euskarazko eskaintza kultura, aisialdi eta kirol jardueretan
- 1.2. Gune euskaldunenetan kokatutako administrazioetako hizkuntzen erabilera kanpo harremanetan
- 1.3. Gune euskaldunenetan kokatutako administrazioetako hizkuntzen erabilera barne harremanetan
- 1.4. Gune euskaldunenetako euskararen erabilera, erabilera-eremuaren arabera

2. Euskara herritarren lehen hizkuntza gisa eta hizkuntza natural gisa sendotzeko lagungarri izango diren ekimenak garatzea

- 2.1. Euskararen familia bidezko transmisioa bermatzeko eta sendotzeko ekintza lagungarriak garatzea
- 2.2. Ahozkoetasuna eta euskaraz adierazteko gaitasuna lantzea, bereziki haur eta gazteei zuzendutako egitasmoen bidez
- 2.3. Irakurzaletasuna sustatu eta indartzera bideratutako ekimenak abiaraztea (irakurketa tailerrak, etab.)
- 2.4. Euskarazko produktuen katalogoa eta euskarazko kultur eskaintza ahalik eta gehien jakinaraztea, web gune bitartez edo beste bide batzuetatik

Eragileak:

- HPS
- Foru aldundiak
- Toki-entitateak

Garrantzia:

- Ertaina/Handia

Adierazleak:

- 2.1. Seme-alaben lehen hizkuntza, gurasoen hizkuntza-gaitasunaren arabera
- 2.2. Gune euskaldunenetan irakurzaletasuna sustatzeko ekimenak

Arlo sozio-ekonomikoa

Zk Ekintzaren deskribapena

1. **Euskara planak zabaltzeko babesak eta laguntza ematen jarraitzea eta diru-laguntzen sistema etengabe hobetzea**
  - 1.1. Erakunde publikoetan euskara planak diseinatu eta garatzea
  - 1.2. Enpresa pribatuetan euskara planak hedatzea, enpresa publikoen kasuan bezala lantokien tipologia bakoitzaren berezitasunak kontuan hartuz
  - 1.3. Enpresa pribatuen lankidetzak areagotzea komunikazio kanpaina egokien bidez
  - 1.4. Enpresa txiki eta ertainetan planak garatzeko aukerak eskaini eta areagotzea
  - 1.5. Enpresei zuzendutako arreta-gune bat sortzea, hizkuntza-politika arloko ekimeneren informazioa hedatu eta ezagutarazteko, euskararen aldeko planak eta proiektuak enpresetan ezartzeko orduan izan daitezkeen kezkak eta beharrak bideratzeko eta aurrera begira sortu daitezkeen aukera eta behar berriak antzemateko
  - 1.6. Euskara Planen inguruko ikastaro bereziak antolatzea, langileei eta enpresen arduradunei begira
  - 1.7. Enpresetako langileei euskara ikasteko prestakuntza erraztea
  - 1.8. Enpresarien elkarte eta langileen sindikatuarekin sinatutako akordioak eta akordio horien garapen eta jarraipenerako sortutako elkarguneak sendotzea eta bultzatzea
  - 1.9. Enpresen euskara planetara bideratzen diren diru-laguntzen inguruko herri-aginteen koordinazioa indartu eta hobetzea
  - 1.10. Arlo sozio-ekonomikoarentzako diru-laguntza lerroetan hizkuntza irizpideak txertatzea
  - 1.11. Akordio horiek sinatu zituzten erakunde ekonomiko, sozial eta finantzarier artean elkarlanerako Kontseilu Bateratu bat sortzea. Kontseilu horren egitekoa diru-laguntzen kudeaketaren jarraipena, ebaluaketa eta etengabeko berrikuntzarako proposamenak egitea izango litzateke
  - 1.12. Eragile nagusien arteko elkarlana sustatzea
  - 1.13. Ekintzaileei zuzendutako diru-laguntzetan eta programetan hizkuntza irizpideak txertatzea

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Enplegu eta Gizarte Gaietako Saila
  - Industria, Berrikuntza, Merkataritza eta Turismo Saila
  - Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza
- Foru aldundiak
- Toki-entitateak
- Enpresari elkarteak

- Enpresak
- Sindikatuak
- Garapen agentziak
- Aholkularitza enpresak

Garrantzia:

- Handia

Adierazleak:

- 1.1. Lan munduan euskara planak hedatzeko diru-laguntzen bilakaera
- 1.2. Euskara plana garatzeko diruz lagundutako enpresa kopuruaren bilakaera

2. Orain arte garatu diren euskara planen emaitzen gaineko azterlana egitea, egoera ezagutu eta aurrera begirako proposamenak egiteko

- 2.1. Euskara planek izan duten ibilbidearen analisia egin eta emaitzak baloratzea
- 2.2. Euskara planekin lotutako jardueren ondorioz enpresen zerbitzua elebitasunaren ikuspegitik nola aldatu den ikertzea
- 2.3. Enpresa jarduerak euskalduntzeko egiten diren ahaleginen ebaluazio sistematikoaren logika ezarri eta hedatzea

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza

Garrantzia:

- Handia

3. Kontsumitzaile eta erabiltzaileen hizkuntza eskubideak bermatzeko neurriak hartzea

- 3.1. Interes publiko eta unibertsalekoak diren zerbitzuak eskaintzen dituzten enpresek bezeroekiko zerbitzugintza euskaraz ere eskaintzea
- 3.2. Jendeari begirako establezimendu edo zerbitzu publikoak eskaintzen dituzten enpresek kontsumitzaile eta erabiltzaileen hizkuntza eskubideak modu progresiboan berma ditzaten neurriak hartzea, indarrean dagoen araubidea betearaziz eta horretarako enpresen aldetiko konpromisoa, partaidetza eta konplizitatea lortuz

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza
- Enpresari elkarteak
- Enpresak

Garrantzia:

- Handia

Adierazleak:

- 3.1. Euskararen erabilera lan munduan eremuaren¹ arabera
- 3.2. Interes publikoko zerbitzuak eskaintzen dituzten enpresen euskarazko eskaintza

4. Enpresen jardunean hizkuntza-irizpideak ezartzeko pausoak ematea

- 4.1. Enpresetako urteko kudeaketa planetan hizkuntza kudeaketaren ezaugarriak txertatzea
- 4.2. Kanpoko irudian, idatzizko zein ahozko komunikazioan eta adierazpen publikoetan euskararen presentzia bermatu eta sustatzea

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza
- Enpresari elkarteak
- Enpresak
- Sindikatuak

Garrantzia:

- Ertaina

Adierazleak:

Enpresetako hizkuntza-kudeaketa EMERen lau ardatzen arabera

5. Arlo sozioekonomikoa eta hezkuntza sistema ongi uztartzea

- 5.1. Lanbide heziketako ikastetxeetan gero eta ziklo gehiago euskaraz egin ahal izateko aukera eskaintzeko neurriak hartzea, besteak beste irakasleen euskara-gaitasuna hobetuz eta ikasmateriala euskaraz ere jarriz eta sortuz
- 5.2. Lanbide heziketako eta unibertsitateko ikasleek lan-mundura hurbiltzean egin ohi dituzten praktikak euskaraz ere egiteko aukera izan dezaten laguntza ematea
- 5.3. Akordioak bilatzea prozesuan parte hartzen duten eragileekin

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saila
  - Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza
- Enpresak
- Ikastetxeak

Garrantzia:

- Handia

¹ Saltoki, jatetxe eta tabernak batetik, eta 100 langilez gorako enpresak bestetik

Adierazleak:

- 5.1. Lanbide Heziketako matrikulazioa hizkuntza ereduaren arabera
- 5.2. Lanbide Heziketako moduluen eskaintza hizkuntzaren arabera
- 5.3. Unibertsitateko ikasleen lan-praktikak hizkuntzaren arabera

6. Lan zerbitzuetan euskararen normalizazioa bultzatzea

- 6.1. LANBIDEn (Euskal Enplegu Zerbitzua), Lan Harremanen Kontseiluan, Lan eta Gizarte Segurantzako Inspekzioan eta Lan arloko epaitegietan euskararen presentzia eta erabilera areagotzea
- 6.2. Langileen etengabeko prestakuntzan hainbat modulu euskaraz ere egiteko aukera bermatuko da

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Enplegu eta Gizarte Gaietako Saila
  - Lanbide
  - Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza
- Lan zerbitzuak

Garrantzia:

- Ertaina

Adierazleak:

- 6.1. Lan zerbitzuetako langileen hizkuntza gaitasunaren bilakaera
- 6.2. Langileen etengabeko prestakuntzaren eskaintza hizkuntzaren arabera

7. Euskararen presentzia eta erabilera egiaztatzeko sistema hedatzea

- 7.1. Gaur egun enpresetan indarrean diren kalitate-parametroen arabera euskararen erabilera ere modu sistematizatuan aitortu eta ebaluatzeko sorturiko BIKAIN ziurtagiria garatzen jarraitzea, sektore ezberdinetako enpresen hizkuntza kudeaketa kalitatearen irizpideen arabera hobetuz, kudeaketa horren ebaluaziorako erraztasunak emanez. Gainera, kalitatearen aitormen eta ebaluaziorako merkatuan erroturik dauden ziurtagiri estandarretan (EFQM, ISO eta abar) hizkuntza kudeaketaren irizpidea normaltasunez integratzeko urratsak egitea
- 7.2. Euskararen presentzia eta erabilera egiaztatzeko sistema eraginkor bateranzko pausoak ematea
- 7.3. Euskararen erabileraren ebaluazio eta aitortzaren sistema garatzeko baliabideak jartzea

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza
  - Bikain Ziurtagiriaren Artezkaritza Batzordea

- Euskalit
- Ziurtagiriaren Elkartea

Garrantzia:

- Ertaina/Handia

Adierazleak:

7.1. Hizkuntza-egiaztagirien bilakaera

8. Euskara enpresa munduan erabiltzeari prestigioa ematea

8.1. Sustapen eta komunikazio ekintzak lantzea (kanpainak, esku-orriak, bisitak, hitzaldiak) hizkuntza kudeaketa egoki batek dakartzan onurak azpimarratzeko eta euskara kalitatearekin, lehiakortasunarekin eta ongi-izatearekin identifikatzeko

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza
- Enpresari elkarteak
- Enpresak
- Sindikatuak

Garrantzia:

- Ertaina/Handia

Adierazleak:

8.1. Lan munduan euskararen prestigioa bultzatzeko ekimenen bilakaera

9. Hizkuntzen industrien arteko elkarlana sustatzea

9.1. Hizkuntzen industria indartzeko Langune *klusterraren* garapena bermatzea

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza
  - Industria, Berrikuntza, Merkataritza eta Turismo Saila

Garrantzia:

- Ertaina

Adierazleak:

9.1. Languneraren bilakaera

Aisia eta kirola

Zk Ekintzaren deskribapena

A) AISIA

1. Aisialdiko jardueretan euskararen presentzia eta erabilera indartzea

- 1.1. Euskarazko jarduerak bultzatzea bereziki haur eta gazteei zuzendutako ekintzetan
- 1.2. Gazteen artean euskararen irudia zehaztu, hobetu eta indartzea
- 1.3. Aisialdiko eskaintza modu zabalean ulertuz (zinema, antzerkia, literatura, telebista, musika, etab.), euskarazko ekimenak adin tarte guztietako herritarrei zuzentzea
- 1.4. Adineko herritarrei propio zuzendutako aisia- eta heziketa-jarduerak antolatu eta zabaltzea

Eragileak:

- Herri administrazioak

Garrantzia:

- Handia

Adierazleak:

- 1.1. Oporraldietako aisialdi-programak, adin-taldearen, erakundearen eta hizkuntzaren arabera
- 1.2. Urtean zeharreko aisialdi eskaintza, adin-taldearen, esparruaren eta hizkuntzaren arabera

2. Begiraleen prestakuntza sendotzea

- 2.1. Begiraleen eskoletan euskarazko adarra bermatu eta arlo horretan eskarmentua dutenekin euskara integratzeko lagungarri izan daitezkeen ekimen berritzaileak adostu eta lantzea
- 2.2. Begiraleen hizkuntza profilak/trebakuntza hobetzea batetik, eta bestetik, zehaztea: hau da, zein betekizun bete behar dituzten zehaztea, delako ekimena egoki eskaini ahal izateko
- 2.3. Begiraleen kontratazioan eta aisialdiko ekimenetara bideratzen diren diru-laguntzetan hizkuntza-irizpideak txertatzea

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza
- Foru aldundiak

Garrantzia:

- Handia

Adierazleak:

2.1. Begiraleen prestakuntzarako eskaintza hizkuntzaren arabera

2.2. Begiraleek euskara hobetzeko ikastaroen eskaintza

3. Aisialdiko ekimenetan erabiltzen den euskararen kalitatea zaintzea

3.1. Haur eta gazteentzako antolatzen diren ekitaldietako euskara kalitatezkoa dela bermatzea (bai ekitaldia, bai artisten/begiraleen euskararen ezagutza eta erabilera)

3.2. Begiraleek darabilten hizkuntza lehen planoan jartzea, hau da, formak edukiak besteko garrantzia duela azpimarratzea eta horretan trebatzea

Eragileak:

- Herri administrazioak

Garrantzia:

- Ertaina/Handia

Adierazleak:

3.1. Begiraleek euskara hobetzeko ikastaroen eskaintza

4. Euskararen erabilera bultzatuko duten ekimenak antolatu eta baliabideak optimizatzea

4.1. Ekitaldi-zirkuitu ibiltariak, herri batean baino gehiagotan burutu ahal izango direnak, antolatzea

Eragileak:

- Herri administrazioak

Garrantzia:

- Ertaina/Handia

Adierazleak:

4.1. Euskarazko ekimen ibiltariak, adinaren arabera (publiko hartzailea kontuan izanda)

5. Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak baliatzea, euskarak aisialdian izan dezakeen garapenari bultzada emateko

5.1. Aisialdirako sareko edukiak gehitzea

5.2. Komunikazioa bultzatzeko gizarte sare birtual euskaldunak sustatzea

5.3. Erabilera gero eta handiagoa duten gailu teknologiko berrietara egokitutako aisialdi aplikazioak sortzen laguntzea

5.4. Bideo-jokoen alorrean eragitea euskarazko produktuak ere ekoiztu eta hedatu daitezen

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza
- Foru aldundiak

Garrantzia:

- Handia

Adierazleak:

- 5.1. Euskarazko aisialdiko IKT-produktuak hizkuntzaren arabera
- 5.2. Euskararen presentzia Interneteko gizarte sareetan adinaren arabera

6. Gazteei zuzendutako modako ekimen guztietan euskara lehenestea

- 6.1. Esparru honetako euskararen erabilerari bultzada emango dioten berrikuntzak propio asmatu eta garatzea
- 6.2. Merkatuan agertzen diren berrikuntzak berehala lokalizatzea euskarara

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza
- Foru aldundiak
- Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza

Garrantzia:

- Handia

Adierazleak:

- 6.1. Gazteei zuzendutako IKT-produktuen euskarazko lokalizazioaren bilakaera

7. Etorriaren integrazio zabala eta aberasgarria ahalbidetzeko euskarazko aisialdi programa egokiak antolatzea

- 7.1. Aisialdi-programetan bertakoen eta etorri berrien arteko elkarguneak sortzea

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza
  - Immigrazio eta Aniztasuna Kudeatzeko Zuzendaritza
- Foru aldundiak
- Toki-entitateak

Garrantzia:

- Handia

Adierazleak:

- 7.1. Etorriaren integrazioarako eta euskara ezagutarazteko aisialdi programak

B) KIROLA**8. Kirolaren esparruko jardueretan euskararen presentzia eta erabilera sendotzea**

- 8.1. Euskal Autonomia Erkidegoko nahiz lurraldeetako federazioetako jarduna euskalduntzeko plangintza egitea

- 8.2. Herri edota hirietan kirol-arloan diharduten kolektiboekin lankidetzaren protokoloak bultzatzea, entrenatzaile, begirale, irakasle, prestatzaile, arbitro eta buruzagien hizkuntza-trebakuntza antolatzeke eta kirol-ekintzetan euskararen presentzia bermatzeko uneoro
- 8.3. Euskarazko materialaren sorkuntza eta hedapena sustatzea
- 8.4. Entrenatzaileak trebatzeko eta horientzako titulu ofizial eta ez ofizialak lortzeko ikastaroak antolatzea
- 8.5. Kirol elkarteentzat euskararen erabilerari lotutako sariak eta txapelketak antolatzea
- 8.6. Kirol eta hizkuntza normalizazio eragileen arteko komunikazioa, artikulazioa eta koordinazioa hobetzea, batez ere eskola kirolean eta kirol federatuan

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Kirol Zuzendaritza
  - Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza
- Foru aldundiak
- Toki-entitateak
- Federazioak

Garrantzia:

- Ertaina/Handia

Adierazleak:

- 8.1. Kirol ekitaldi nagusietako ahozko jarduna hizkuntzaren arabera
- 8.2. Entrenatzaileen eta epaileen hizkuntza gaitasuna kirolaren arabera
- 8.3. Kirol federazioen euskararen erabilera jardueraren arabera EAEn

9. Euskal herritarrentzat kirolaren eremuan erakargarriak diren jarduerak, ekintza eta zaletasunetan euskarazko eskaintza areagotzea eta horren eskaera sustatzea

- 9.1. Kirol-arloan euskararen erakargarritasuna landu eta era egokian proiektatu eta hedatzea
- 9.2. Erakundeekin laguntzarekin antolatzen diren kirol ekitaldi garrantzitsuenetan euskara komunikazio hizkuntza izan dadin bermatzea
- 9.3. Maila profesionaleko kirolean ere euskararen erabilera sustatzea, puntako kirolarien partaidetza lortuz

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Kirol Zuzendaritza
  - Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza
- Federazioak

Garrantzia:

- Ertaina/Handia

Adierazleak:

- 9.1. Kirol ekitaldi nagusietako ahozko jarduna hizkuntzaren arabera

10. Euskara kirol-munduan erabiltzeari prestigioa ematea, kalitatearekin eta erronka berriei aurre egiteko gaitasunarekin lotuz, nazioarte mailako balizko partehartze eta lehiari begira identifikazio osagaitzat erabiliz

- 10.1. Kirolari profesionalekin eta haien enpresekin akordioak lortzea, ohiko komunikazioan euskara ere erabil dezaten
- 10.2. Basque Team-en barruan euskarazko komunikazio lerroa bultzatzea
- 10.3. Komunikabideen parte-hartzea sendotzea kirol-arloan euskararen proiektzioa indartzeko
- 10.4. Oihartzun handiko kirol ekitaldietan euskararen presentzia bermatzea hizkuntza paisaian (ahoz zein idatziz)

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Kirol Zuzendaritza
  - Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza
- Federazioak

Garrantzia:

- Handia

Adierazleak:

- 10.1. Nazioarteko kirol ekitaldietako hizkuntzen kudeaketa

Liburugintza

Zk Ekintzaren deskribapena

1. Irakurzaletasuna bultzatzea

- 1.1. Sektoreko eragileekiko elkarlana areagotzea
- 1.2. Euskaraz saldu eta irakurtzen diren liburuen azterketa egitea
- 1.3. Herri liburutegietako euskarazko liburuen maileguak neurtu eta ondorioak aplikatzea
- 1.4. Herri liburutegietan euskarazko liburuen presentzia bermatzea
- 1.5. Herri liburutegietan irakurleen klubak antolatu eta sustatzea
- 1.6. Herri liburutegietan euskarazko liburuen sustapena egitea
- 1.7. Hedabide publikoetan irakurzaletasuna bultzatzeko ekimenak indartzea
- 1.8. Euskarazko irakurzaletasuna bultzatzeko ekimenetan liburu-denden parte-hartzea sendotzea
- 1.9. Batez ere haur eta gazteei begirako produktuen euskarri berriak sustatzea
- 1.10. Euskal testuen irakurketa publikoak bultzatzea

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Kultura Saila
  - Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saila
  - EITB
- Foru aldundiak
- Toki-entitateak
- Liburutegiak
- Liburugintzaren Sektorea

Garrantzia:

- Handia

Adierazleak:

- 1.1. Irakurzaletasuna bultzatzeko ekimenen bilakaera
- 1.2. Herri liburutegietako liburuen eskaintzaren eta maileguen bilakaera, hizkuntzaren arabera

2. Marketing-a antolatzea eta merkatua zabaltzea

- 2.1. Merkatu-zirkuitu desberdinetarako produktuak ekoizteko neurriak hartzea
- 2.2. Euskaraz argitaratuko literaturaren irakurketa sustatzea, bereziki haur eta gazteen artean
- 2.3. Euskarazko liburu eta argitarapen elektronikoen katalogo bateratu eta publikoa

antolatzea

- 2.4. Literatura komertzialaren alorrean euskarazko itzulpenak bestelako hizkuntzetara egindako itzulpenen garai beretsuan egingo direla bultzatzea, horretarako bertako eta kanpoko argitaletxeen arteko elkarlana sustatuz
- 2.5. Euskarazko liburu elektronikoak, audioliburuak eta bideoliburuak bultzatzeko politika bat adostea
- 2.6. Liburu elektronikoetan auto-edizioa sustatzeko neurriak hartzea
- 2.7. Liburu elektronikoetan euskarazko hiztegiak integratzea

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Kultura Saila
- Foru aldundiak
- Argitaletxeak

Garrantzia:

- Handia

Adierazleak:

- 2.1. Euskarazko liburuak eta argitalpenak ezagutarazteko ekimenak
- 2.2. Euskarazko liburugintzaren bilakaera
- 2.3. Euskarazko liburuen kontsumoaren bilakaera

3. Euskal liburuarekiko politika bateratua egitea, lurralde eta sail administratibo desberdinetan

- 3.1. Liburuarekiko politikaren kanpoko azterketa bat egitea
- 3.2. Euskarazko liburu berrien sareko plataforma bateratua sortzea, produktuen sustapenerako

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Kultura Saila
- Foru aldundiak
- Toki-entitateak

Garrantzia:

- Handia

Kulturgintza

Zk	Ekintzaren deskribapena
1.	Euskarazko kulturaren kontsumoa bultzatzea
1.1.	Euskarazko kultura ekoizpenak kontsumitzeko pizgarrien sistema bat eratzea
1.2.	Euskal Kultur Klubean euskararen presentzia sustatzea
1.3.	Haurrei eta gazteei zuzendutako kultura ekoizpenak lehenestea
1.4.	Elebidun pasiboak erakartzeko kultura ekintzak antolatzea
	Eragileak:
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Herri administrazioak ▪ Eusko Jaurlaritza: <ul style="list-style-type: none"> → Kultura Saila
	Garrantzia:
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Handia
	Adierazleak:
1.1.	Euskarazko kultura produktuen kontsumoa sustatzeko ekimenak
2.	Euskarazko sorkuntza sustatzeko neurriak hartzea
2.1.	Sorkuntzan eta haren hazkundean eragiten duten faktoreen inguruko azterlana egitea
2.2.	Euskarazko kultura produktuen eskaintza dibertsifikatu eta aberasteko formulak identifikatu eta aplikatzea
2.3.	Euskarazko sorkuntza bultzatzeko egitasmoak (sariak, lehiaketak, ...) abian jartzea edo indartzea
	Eragileak:
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Herri administrazioak ▪ Eusko Jaurlaritza: <ul style="list-style-type: none"> → Kultura Saila
	Garrantzia:
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Handia
	Adierazleak:
2.1.	Euskarazko kultura sorkuntza sustatzeko diru-laguntzak erakundearen arabera
2.2.	Euskarazko kultura sorkuntza sustatzeko lehiaketak
3.	Euskarazko ekoizpenen zirkuituak antolatzea
3.1.	Arte eszenikoetan zein ikus-entzunezkoetan zirkuitu ibiltariak indartu eta saritzea

Eragileak:

- Herri administrazioak
- Eusko Jaurlaritza:
  - Kultura Saila

Garrantzia:

- Ertaina/Handia

Adierazleak:

- 3.1. Kultura zirkuituak hizkuntzaren eta emanaldi motaren arabera

4. Euskarazko kultura produktuen zabalkunde egokia egitea

- 4.1. Sarean kultura agenda eguneratu eta erakargarria izatea
- 4.2. Informazioaren zabalkundeari begira, erakundeen arteko elkarlana sendotzea
- 4.3. Euskarazko kultura ekoizpenen sustapenean hedabide publikoen papera indartzea

Eragileak:

- Herri administrazioak
- Eusko Jaurlaritza:
  - Kultura Saila
  - EITB

Garrantzia:

- Handia

Adierazleak:

- 4.1. Euskarazko kultura eskaintza esparruaren eta euskarriaren arabera

5. Kulturaren industriaren barneko koordinazioa eta lankidetzaren sustatzea

- 5.1. Euskal kulturaren kluster bat antolatzeko aukerak aztertzea
- 5.2. Azterlanaren emaitzetan oinarriturik, euskal kulturaren klusterra antolatu eta haren barruan euskarazko jardunbideak finkatzea

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Kultura Saila
  - Industria, Berrikuntza, Merkataritza eta Turismo Saila

Garrantzia:

- Ertaina

Adierazleak:

- 5.1. Euskal kulturaren klusterraren bilakaera

Publizitatea

Zk	Ekintzaren deskribapena
1.	<p>Euskarazko publizitatearen sorkuntza sustatzea, horretarako estrategia original, bereizgarri eta berritzaileak bultzatuz</p> <p>1.1. Euskarazko publizitatea sortzeko lehiaketak eta sariak antolatzea</p> <p>1.2. Publizitate kanpainak kontratatzerakoan, euskarazko sorkuntza lehenestea edota saritzea</p> <p>Eragileak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Herri administrazioak ▪ Publizitatearen sektorea <p>Garrantzia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Handia <p>Adierazleak:</p> <p>1.1. Euskarazko publizitatearen bilakaera erakunde publiko eta pribatuetan</p>
2.	<p>Herri-administrazioen euskarazko publizitatea hedabideetan argitaratzea</p> <p>2.1. Arlo guztiei buruzko publizitate instituzionala euskaraz ere txertatzea, euskarazkoetan ez ezik gaztelaniazko hedabideetan ere</p> <p>Eragileak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Herri administrazioak <p>Garrantzia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Handia <p>Adierazleak:</p> <p>2.1. Euskarazko publizitatearen bilakaera erakunde publiko eta pribatuetan</p>
3.	<p>Euskarazko publizitatearen merkatua prestigiatzea iragarleen artean</p> <p>3.1. Hedabideek iragarleei publizitatea euskaraz egiteko aukera ematea</p> <p>3.2. Hedabide publikoek iragarleei euskaraz publizitatea egin dezaten informazioa, erraztasunak eta pizgarriak ematea</p> <p>Eragileak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Herri administrazioak ▪ Hedabideak <p>Garrantzia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Handia <p>Adierazleak:</p>

3.1. Euskarazko publizitatea sustatzeko diru-laguntzak

4. Erakundeek euskarazko publizitatearen sortzaileekin batera elkarlanean jardutea

4.1. Enpresa-estrategia erakargarri eta eraginkorrak indarrean jartzea

4.2. Enpresa munduak alor honetan duen erantzukizun sozialaz kontzientziatzea

Eragileak:

- Herri administrazioak
- Eusko Jaurlaritza:
  - Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza
- Publizitate enpresak

Garrantzia:

- Ertaina/Handia

Corpus-plangintza eta euskararen kalitatea

Zk	Ekintzaren deskribapena
1.	<p>Euskara estandarra elikatu, aberastu eta sendotzea hizkuntzaren kalitatea bermatuz: komunikagarritasuna, adierazkortasuna, zuzentasuna eta egokitasuna lantzea</p> <p>1.1. Hiztegi Batua osatu eta etengabe zabaltzea</p> <p>1.2. Erregistro desberdinak lantzea: idatzia, ahozkoa</p> <p>Euskararen erreferentzia-corpusa egin eta garatzea: hainbat erakunde eta elkarterekin elkarlanean euskararen corpusa estandarizatzeko, modernizatzeko eta normalizatzeko lanak planifikatu eta sustatzea, berauen artean arreta berezia eskainiko zaiolarik euskararen erreferentziatzeko corpusaren proiektuari eta terminologia-lanari</p> <p>1.3.</p> <p>1.4. Euskaldun berrientzako material moldatu eta mailakatuak sortzea</p> <p>Eragileak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Herri administrazioak ▪ Euskaltzaindia ▪ Unibertsitatea ▪ Eusko Jaurlaritza: <ul style="list-style-type: none"> → Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza → HABE <p>Garrantzia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Handia <p>Adierazleak:</p> <p>1.1. Euskararen corpusaren estandarizazioan eta erreferentzia corpusean sartutako edota finkatutako sarrerren kopurua</p>
2.	<p>Esparruko eragile nagusien elkarlana areagotzea, horretarako lankidetzak-jorratuz</p> <p>2.1. Sektorean erreferentzia diren erakundeekiko hitzarmenen aukera aztertzea</p> <p>2.2. Hitzarmenak garatzea</p> <p>Eragileak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Eusko Jaurlaritza ▪ Foru aldundiak ▪ Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza <p>Garrantzia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ertaina/Handia <p>Adierazleak:</p>

- 2.1. Euskararen corpusaren alorreko eragileekin sinatutako hitzarmenen kopurua

3. EAEko toponimia eguneratu, osatu, ofizializatu eta zabaltzea

- 3.1. EAEko izen geografiko ofizialen izendegia eguneratu eta zabaltzea
- 3.2. EAEko toponimia datu-basea zuzendu, eguneratu, osatu eta zabaltzea
- 3.3. Toponimia-alorrean aritzen diren entitateekin lankidetzabideak jorratzea (Toponimia Batzordea): Euskaltzaindia, Foru Aldundiak, EUDEL, udalak, Instituto Geográfico Nacional, Iparraldean zein Nafarroan alor honetako eskumenak dituzten erakundeak.
- 3.4. Hizkuntza-paisaia zaintzea, leku berriei izena jartzeko orduan edota jarrita dauden izenak hobetzeko aholkularitza-bideak jarritz
- 3.5. Toponimia ofiziala eta zuzenaren erabileraren jarraipena egitea eta, berau erabiltzearen garrantziaz jabetzeko, kanpainak egitea (ikastetxeetan, erakunde ofizialetan, hedabideetan...), eta ikasmaterialak eta jokoak prestatzea
- 3.6. Interneteko eragile nagusiekin elkarlanean aritzea sarean toponimia modu egokian erabil dadin

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza
- Foru aldundiak
- Toki-entitateak

Garrantzia:

- Ertaina

Adierazleak:

- 3.1. EAEko toponimia datu-basean eguneratutako toponimoen kopurua
- 3.2. EAEko herri-administrazioek toponimian egindako ekarpenen kopurua
- 3.3. Ofizialdutako toponimoen zabalkunderako HPStik egindako komunikazioen kopurua

4. Euskarazko terminologia elikatu, eguneratu eta zabaltzea

- 4.1. Terminologia zientifiko-teknikoa garatu eta zabaltzea
- 4.2. EUSKALTERM Terminologia Banku Publikoa eguneratzea
- 4.3. Terminologia-lanarekin jarraitzea, ahalik eta eremu gehien harrapatuz: Terminologia Batzordearekin batera, urteko jarduketa-planak egin, lehentasunak finkatu, hiztegi terminologikoak prestatu eta onartu, terminoen artean lehentasunak ezarri, onartutako terminologia zabaltzea eta gomendatu, eta onartutako terminologiaren erabileraren jarraipena eta ebaluazioa egin

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza

- Unibertsitatea

Garrantzia:

- Ertaina/Handia

Adierazleak:

- 4.1. Terminologia Batzordeak onartutako hiztegien kopurua

5. Adierazkortasuna zaindu eta indartzeko neurriak hartzea

- 5.1. Tokian tokiko euskalkiak zaindu eta euskara batuarekiko zubiak lantzea, euskalkietan bizirik dauden egiturak eta erregistro ezberdinak kontuan hartuz
- 5.2. Gazteen hizkerari arreta berezia eskaintzea, horretarako ekimen zehatzak abian jarritz (erregistroen arabera esamoldeak lantzeko egitasmoak, idazlan-lehiaketak, komiki-lehiaketak, sms lehiaketak, etab.)

Eragileak:

- Herri administrazioak

Garrantzia:

- Ertaina/Handia

6. Euskararen kalitatea zaintzea

- 6.1. Euskararen erabilera publikoaren kalitatea bermatzea
- 6.2. Euskalki estandarizatuen kalitatea zaintzea
- 6.3. Euskarazko kartel eta errotuluetan erabiltzen den euskararen zuzentasuna bermatzeko bideak jartzea

Eragileak:

- Herri administrazioak
- Euskaltzaindia
- Unibertsitatea

Garrantzia:

- Handia

Adierazleak:

- 6.1. Euskarazko kartel eta errotulu ofizialen kalitatea

Hedabideak

Zk	Ekintzaren deskribapena
1.	<p>Erakundeen artean euskarazko hedabideei zuzendutako laguntzen irizpideak adostu eta finkatzea</p> <p>1.1. Erakundeen arteko koordinazioa sendotzea, HAKOBAREN bitartez</p> <p>1.2. Herri-administrazioen publizitate instituzionalean hizkuntza irizpideak txertatzea, hizkuntzen berdintasunera bidean.</p> <p>Eragileak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Herri administrazioak <p>Garrantzia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Handia <p>Adierazleak:</p> <p>1.1. Hedabideei zuzendutako diru-laguntzen bilakaera erakundearen arabera</p>
2.	<p>Euskarazko hedabideen garapen iraunkorra ahalbidetzeko neurriak hartzea</p> <p>2.1. Administrazioaren eta sektorearen arteko lankidetzaren oinarriak finkatzea eta, sektorearekin adostuta euskarazko hedabideen garapen estrategikoaren ildo nagusiak zehaztea</p> <p>2.2. Euskarazko hedabideen behatokia sortu eta garatzea</p> <p>2.3. Azterlan berezi baten bidez, euskarazko hedabideen erabiltzaileen eta publiko potentzialaren komunikazio beharrak ezagutzea euskararen eskualde desberdinak kontuan izanik</p> <p>2.4. Azterlanaren emaitzetan oinarriturik, euskarazko hedabideen garapenari buruzko gogoeta estrategikoa bideratzea, hedabide publiko eta pribatuak eta horien arteko sinergiak aintzak harturik</p> <p>2.5. Euskarazko hedabideen ildo estrategikoei erantzuteko politikak sustatzea herri eta lurraldeetako instituzioekin batera</p> <p>2.6. Gogoeta estrategikotik sortutako politikak euskararen beste lurraldeetako erakundeekin koordinatzea</p> <p>2.7. Hedabideen arloan etorkizuna aurreikusteko eta gertuko eta mundu zabaleko esperientziak ezagutarazteko jarduerak bideratzea eta bidean dauden esperientziak baliatzea</p> <p>2.8. Hizkuntza ertain edo eremu urriko hizkuntzak dituzten beste lurralde batzuetako esperientziak eta praktika onak aztertzea</p> <p>2.9. Euskarazko hedabideetara egokitutako audientzia-azterketa sistema bat eratzea</p> <p>2.10. Erdal hedabideetan euskarazko edukiek izaten duten harrerari buruzko neurketak eta azterketa kualitatiboak egitea</p> <p>Eragileak:</p>

- Eusko Jaurlaritza:
  - Kultura Saila
- Hedabideak

Garrantzia:

- Ertaina/Handia

Adierazleak:

- 2.1. Euskarazko hedabideen bilakaera, hedabide-motaren arabera
- 2.2. Euskarazko hedabideen kontsumoa
- 2.3. Euskararen presentziaren bilakaera erdal hedabideetan

3. Hedabide publikoen hizkuntzarekiko betekizunei buruzko hausnarketa bideratzea

- 3.1. Hedabide publikoen eginkizunak zehazteko eta haien betetze-maila neurtzeko gogoeta bat bideratzea
- 3.2. Hausnarketatik ateratako ondorioak praktikara eramatea
- 3.3. Euskal hedabideen sektore publiko eta pribatuaren arteko elkarlana sustatzea

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza
  - EITB

Garrantzia:

- Handia

Adierazleak:

- 3.1. EITBren eta gainerako hedabide publikoen ekoizpena hizkuntzaren eta programa-motaren arabera

4. Euskarazko hedabideen garapen industrial eta teknologikoa bultzatzea

- 4.1. Euskarazko hedabideen enpresa-dimentsioa aintzat hartzea
- 4.2. Prestakuntza orokorra eta espezifikoa eskaintzea
- 4.3. Sektoreak edota eragile jakin batek garatu ditzakeen aplikazio teknologiko berrien garapenean laguntzea
- 4.4. Garapen teknologikoarekin batera herritarren parte-hartzea eta inplikazioa bultzatzen dituzten komunikazio proiektu globalak edo multimedia saritzea

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza
  - Industria, Berrikuntza, Merkataritza eta Turismo Saila

- Hedabideak

Garrantzia:

- Handia

Adierazleak:

- 4.1. Euskarazko hedabideek garapen teknologikorako jasotako diru-laguntzen bilakaera
- 4.2. Euskarazko hedabideen garapen teknologikorako diru-laguntzetara aurkeztutako proiektuen bilakaera

5. Hedabideen ezagutza, hedapen soziala eta erakargarritasuna bultzatzea

- 5.1. Euskarazko produktuen kontsumoa sustatzeko eta prestigiatzeko kanpainak antolatzea hedabideekin batera, emaitzak neurtuz
- 5.2. Hedabideen eta gizartearen lotura sustatzea, hedabide parte-hartzaileak bultzatuz, kirol, kultura, hezkuntza, merkataritza edo gazte-komunitateak protagonista bilakatuz
- 5.3. Hedabideen arteko elkarlan-egitasmoak bultzatzea, haien bideragarritasuna indartzeko eta gizarte-eragina handitzeari begira

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza
- Hedabideak

Garrantzia:

- Ertaina

Adierazleak:

- 5.1. Euskarazko hedabideen kontsumoa sustatzeko kanpainak eremuaren arabera

6. Erdal hedabideetan, publiko zein pribatuetan, euskarazko edukien presentzia areagotzea

- 6.1. Ikus-entzunezko eta paperezko hedabideetan zein komunikabide digitaletan euskararen presentzia gehitzeko neurriak abian jartzea
- 6.2. Indarrean dagoen legeriari jarraiki, RTVEen euskararen presentzia lortzea

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza
- Hedabideak
- RTVE

Garrantzia:

- Ertain/Handia

Adierazleak:

6.1. Erdal hedabideetako euskarazko edukien bilakaera

7. Hedabideetako hizkuntzaren kalitatea bermatzea

7.1. Euskararen kalitatea bermatu eta zaintzeko neurriak hartzea

Eragileak:

- Hedabideak
- Eusko Jaurlaritza:
  - Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza
- Unibertsitatea

Garrantzia:

- Handia

Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak

Zk	Ekintzaren deskribapena
1.	<p>Euskarazko baliabide teknologikoen gaineko informazioa bateratu eta zabaltzea</p> <p>1.1. Euskarazko software katalogoa bateratu eta eguneratzea</p> <p>1.2. Sarean informazio gune iraunkorra abiaraztea eta eguneratuta mantentzea</p> <p>1.3. Komunikazio estrategiak garatzea: zabalkunde kanpainak, gidak, eskuliburuak</p> <p>1.4. Administrazio publikoetan informatikako tresnak euskaraz konfiguratzea eta horiek erabiltzeko moduan jartzea</p> <p>1.5. Azterlanak bultzatzea: neurgailu edo adierazle sistema iraunkorra eratzea, euskarazko tresnen presentzia, erabilera eta posizionamendua neurtzeko</p> <p>Eragileak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Herri administrazioak ▪ Eusko Jaurlaritza: <ul style="list-style-type: none"> → Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza <p>Garrantzia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Handia <p>Adierazleak:</p> <p>1.1. Euskarazko softwarearen bilakaera tresna-motaren arabera</p>
2.	<p>INTERNETen euskarazko edukiak sustatzea</p> <p>2.1. Erreferentziazko euskal entziklopediaren inguruko hausnarketa bideratzea</p> <p>2.2. Euskal Wikipedia (EW) sustatzea edukiak txertatuz; EWren kokapena aprobetxatzea euskarazko edukietarako sarbide gisa, EWa erreferentzia eta lotura egokiz elikatzea, ikastetxeetan eta unibertsitateetan EWraiko artikulua sortu eta itzultzea, EW-n edukiak txertatzeko lankidetzak sustatzea (zientzia, teknologia, literatura...)</p> <p>2.3. Lizentzia libreen trataera bateratua ahalbidetzea; publikotasunaren kontzeptuaren inguruko hausnarketa bideratzea; Copyleft politika arautzea diru-laguntza publikoaz sortutako edukientzat; Publikoa den edukia sareratzea (EITBren materialak)</p> <p>2.4. Euskara ikasteko tresna berriak sarean ipintzea</p> <p>2.5. Interneteko eragile pribatu nagusiekin elkarlanerako bideak jorratzea</p> <p>2.6. Bilatzaileak egokitzea euskarazko bilaketak errazteko eta hobetzeko, sektoreko eragile nagusiekin elkarlanean</p> <p>2.7. Sare sozialetan euskararen presentzia areagotzeko bideak erraztea</p> <p>Eragileak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Herri administrazioak

- Eusko Jaurlaritza:
  - Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza
  - Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saila
  - HABE
- Ikastetxeak
- IKTen sektoreko eragileak

Garrantzia:

- Ertaina/Handia

Adierazleak:

- 2.1. Euskararen bilakaera Interneteko sare sozialetan

3. Euskarazko tresnak sortu eta sustatzea

- 3.1. Euskarazko tresnak sortzen direla bermatu eta bultzatzea
- 3.2. Euskarara aplikazioak lokalizatzea:
- Sektoreko eragile nagusiekiko lankidetzarako formulak bilatzea
  - Programa edo sistema elektronikoen erabilienak identifikatu eta euskarara lokalizatzea: telefonoen softwareak, sare sozialak egiteko balio duten tresnak, nabigatzaile elektronikoak, argazki-albumak egiteko aplikazioak, multimedia tresnak, CMSak...
  - Software guztietan euskarazko lokalizazioaren kalitatea bermatzea
- 3.3. Hiztegi elektronikoak, hiztegien pluginak, corpusak, hiztegi entziklopedikoak, itzulpengintzari laguntzeko tresnak, itzultzaile automatikoa eta bestelako tresnak sarean erabiltzaileen eskura jartzen jarraitzea
- 3.4. Itzulpen automatikorako eta sare sozialetarako tresnak garatzea
- 3.5. Euskarazko zuzentzaile ortografiko eta gramatikalak etengabe hobetu eta softwarearen bertsio berrietara egokitzea, ofimatika produktuetan, nabigatzaileetan, edizio-tresnetan eta gainerakoetan

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza
- Foru aldundiak
- Euskaltzaindia
- IKTen sektoreko eragileak

Garrantzia:

- Ertaina/Handia

Adierazleak:

- 3.1. Euskarazko softwarearen bilakaera tresna-motaren arabera

4. .eus dominio orokorra eskuratu eta garatzea

- 4.1. ICANN nazioarteko erakundearen eskutik .eus dominio orokorra lortzea
- 4.2. .eus dominio eskuratutakoan, hura kudeatzea, ahalik eta esparru gehienetan erabil dadin

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza
- PuntuEus Fundazioa

Garrantzia:

- Handia

Adierazleak:

- 4.1. .eus dominioaren garapenaren bilakaera

Sentsibilizazioa eta motibazioa

Zk	Ekintzaren deskribapena
1.	Euskara balio positiboekin eta modernitatearekin lotzeko ekimenak garatzea
1.1.	Erakundeen hizkuntza erabilera eredugarri bat bultzatzea, elebitasunaren ikuspegitik eta euskararen aldeko jarreraren aldetik
1.2.	Etorri berriei bereziki zuzendutako sentsibilizazio kanpainak antolatzea, euskara ikasteak ekar diezazkiekeen onurak azpimarratuz. Etorri berrientzako harrera programekin uztartzea
1.3.	Gazteengan eragitea adin talde horietarako erreferente diren pertsonetan oinarrituta eta bide telematikoak lehenetsiz. Euskaraz egiten diren ekitaldietarako abantailak eskaintzea
1.4.	Motibazioaren alderdi guztiak lantzea tailerren edo mintegien bidez: motibazio praktikoa, motibazio sinbolikoa eta motibazio kulturala
1.5.	Euskara komunikatiboa sustatu eta zabaltzea, tokian tokiko euskalkiari lekua eginez
1.6.	Agerpen publikoetan euskararen erabilerak duen garrantziaz ohartarazi eta sentsibilizatzea
1.7.	Euskararen Nazioarteko Egunaren ospakizunak elkarlanean antolatzea
	Eragileak:
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Herri administrazioak
	Adierazleak:
1.1.	Euskara prestigiatzeko ekimenak erakundearen eta gune soziolinguistikoaren arabera
1.2.	Etorri berriei zuzendutako egitarauetan euskara ezagutarazteko ekintzen azterketa
2.	Familia transmisioa
2.1.	Gurasoengan, guraso izango direnengan eta aitona-amonengan eragitea, euskararen familia bidezko transmisioa ziurtatzeko
	Eragileak:
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Herri administrazioak
	Adierazleak:
2.1.	Familia bidezko euskararen transmisioari buruzko kanpainak eta ekimenak
3.	Irakaskuntza
3.1.	DBHn, Batxillergoan edo Lanbide Heziketan sartzear dauden gazteengan eta senideengan eragitea, euskarazko ereduetan ikasten jarraitzeak dakartzan abantailak azaltzeko
3.2.	Herritarrei euskarazko eskolaz kanpoko prestakuntza zerbitzuez informazioa

ematea

- 3.3. Goi mailako ikasketetan euskaraz ikasketak egiten dituztenentzat edo ikasketa bukatzeko lanak euskaraz prestatzen dituztenentzako pizgarriak eskaintzea

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza
  - Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saila
- Toki-entitateak

Adierazleak:

- 3.1. Euskarazko eredueta matrikulatzeko kanpainen bilakaera, sustatzailearen eta gunearen arabera

4. Euskalduntze-alfabetatzea

- 4.1. Euskara ikasteko sentsibilizazio estrategiak diseinatu eta garatzea
- 4.2. Euskara eta elkarbizitza lotuko dituzten mezuak eta ekimenak sustatzea
- 4.3. Elebitasunaren balioak gizarteratzeko ekimenak sustatzea
- 4.4. Euskara ikasten dabilenentzako aitorpen sistema bat eratzea
- 4.5. Helduentzako prestakuntza antolatzen dutenengan eragitea (autoeskolak, jubilatuek, kultur elkarte, merkatariek, ikastaroak euskaraz ere antolatzea)

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza
  - HABE
- Euskaltegiak
- Toki-entitateak

Adierazleak:

- 4.1. Euskalduntze-alfabetatzea sustatzeko kanpainak, sustatzailearen eta gunearen arabera

5. Administrazioa

- 5.1. Euskaraz jarduteko gai diren herri-langileak euskara erabiltzeko bideak erraztea eta sustatzea
- 5.2. Herritarrek administrazioekiko harremanetan euskara era naturalean erabil dezaten komunikazio ekintzak antolatzea

Eragileak:

- Herri administrazioak

Adierazleak:

- 5.1. Herri-langileen euskararen erabilera maila sustatzeko ekimenak erakundearen

arabera

- 5.2. Herritarrek administrazioekiko harremanetan euskara erabil dezaten egindako ekimenak erakundearen arabera

6. Arlo sozioekonomikoa

- 6.1. Enpresekin eta enpresarien elkarteekin elkarriketak egitea, euskararen erabilera plana gauzatzeko jarraitu beharreko pausuak zein diren azaltzeko, nola parte hartu, laguntza teknikorako zein aukera dauden, etab
- 6.2. Enpresen elkarteekin eta sindikatuekin konpromisoak bilatzea euskararen erabilera plana egin eta partaide izateko
- 6.3. Herritarrengan eta merkatarari edo ostalariengan eragitea, herritarraren hizkuntza hautuari egoki erantzuteko, hizkuntza paisaia zaintzeko
- 6.4. Errotulazio finkoa eta noizbehinkakoa euskaraz ere jartzeko kanpainak martxan jarri, merkataritza elkarteekin bitartez
- 6.5. Enpresen komunikazio planean eta agerpen publikoetan euskara erabiltzeak duen garrantziaz ohartarazi eta sentsibilizatzea

Eragileak:

- Herri administrazioak

Adierazleak:

- 6.1. Lan munduan euskara planak sustatzeko ekimenak erakundearen arabera

7. Aisia eta kirola

- 7.1. Aisialdi taldeekiko lankidetzak bultzatzea, euskararen erabileraren normalizazioan ikusten diren gabeziak identifikatu eta elkarrekin garatzeko
- 7.2. Aisialdirako zerbitzuak eta produktuak eskaintzen dituzten enpresei eta kolektiboari zuzendutako sentiberatze eta informazio kanpainak diseinatzea
- 7.3. Aisialdi taldeetan eragitea, etorri berriak, euskara eta aisialdia uztartuko dituzten ekimenak antolatu ditzaten
- 7.4. Herriko klub eta kirol taldeekiko lankidetzak bultzatzea, euskararen erabileraren normalizazioan ikusten diren gabeziak identifikatu eta elkarrekin garatzeko

Eragileak:

- Herri administrazioak

Adierazleak:

- 7.1. Tokian tokiko aisialdi eta kirol taldeekin euskararen erabilera sustatzeko hitzarmenak, erakundearen arabera

8. Liburugintza

- 8.1. Euskarazko irakurzaletasuna bultzatzeko ekimenak sustatzea
- 8.2. Euskaraz argitaratutako liburuak eskola barruan eta eskolatik kanpo ezagutarazteko komunikazio-estrategia egokiak diseinatu eta abiaraztea

Eragileak:

- Herri administrazioak
- Argitaletxeak

Adierazleak:

8.1. Euskarazko irakurzaletasuna bultzatzeko ekimenak

9. Kulturgintza

- 9.1. Kultura elkarteekiko elkarlana sustatzea, haietan euskararen erabilera sustatzeko
- 9.2. Euskara sustatzeko programa berezietan ikastetxeak ere parte hartzera bultzatzea
- 9.3. Etorri berriei zuzendutako sentsibilizazio ekintzak, euskarazko kultur jarduerak kontsumitzera animatzeko
- 9.4. Herritarren artean euskarazko kultur produktuen sorkuntza eta kontsumoa bultzatzeko komunikazio-ekintzak indartzea
- 9.5. Herritarrengan eragitea euskal kultura, kondairak eta toponimia ezagutzera emanda: gidak, argitalpen txikiak
- 9.6. Tokian tokiko hizkera prestigiatzeko jardunaldiak edo saioak antolatzea

Eragileak:

- Herri administrazioak
- Euskaltzaindia

Adierazleak:

9.1. Herritarren artean euskarazko kultur produktuen sorkuntza eta kontsumoa bultzatzeko ekimenak

10. Hedabideak eta publizitatea

- 10.1. Komunikabideak euskarazko kultur, aisialdi eta kirol ekitaldien berriemaile eta partaide bihurtzea
- 10.2. Komunikabideetan herritarren eta, bereziki, gazteen parte-hartzea sustatzea (gizarte sareen bidez, esaterako)
- 10.3. Enpresa, merkatari eta elkartei zuzendutako sentsibilizazio ekintzak martxan jartzea publizitatean euskararen erabilera bultzatzeko
- 10.4. Publizitate enpresetan eragitea, ikusarazteko beren jardueran euskara barneratzeak izan dezakeen eragina

Eragileak:

- Herri administrazioak

Adierazleak:

10.1. Euskarazko publizitatea sustatzeko ekimenak euskarriaren arabera

11. Teknologia berriak

11.1. Herritarrengan eragitea, batez ere gazteenengan, sarera informazio bila euskaraz ere jo dezaten

11.2. Herritarrengan eragitea, sareratzen dutena euskaraz egon dadin

11.3. Herritarrengan eragitea, batez ere gazteenengan, sakelakoetan, tabletetan eta gainerako tresnetan euskarazko menuak, mezuak, etab., euskaraz izan daitezzen

Eragileak:

- Herri administrazioak

Adierazleak:

11.1. Teknologia berriak euskaraz ere erabiltzera bultzatzeko ekimenak

Barruko proiektzioa

Zk	Ekintzaren deskribapena
1.	<p>Euskararen irudi positiboa indartzea</p> <p>1.1. Harreman sareak sendotu eta elikatzea</p> <p>1.2. Euskararen ezagutza eta erabilerari lotutako balio erantsiak hedatzea</p> <p>Eragileak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Herri administrazioak <p>Garrantzia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Handia <p>Adierazleak:</p> <p>1.1. Euskararen gaineko berriak eta iritziak Euskal Herriko hedabideetan</p> <p>1.2. Euskararen irudi positiboa indartzeko kanpainak</p>
2.	<p>Hizkuntza paisaia euskalduntzea gune euskaldunenetan, hiriburuetan eta baita gune jendetsuetan ere</p> <p>2.1. Kultura edo kirol jarduera jendetsuetan euskarazko komunikazioa (idatzizko zein ahozkoa) bermatzea</p> <p>2.2. Hizkuntza paisaia euskalduntzen jarraitzeko lankidetzak diseinatzea</p> <p>Eragileak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Herri administrazioak <p>Garrantzia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Handia <p>Adierazleak:</p> <p>2.1. Euskarazko hizkuntza paisaiaren bilakaera, erakundearen eta gune soziolinguistikoaren arabera</p>
3.	<p>Erakundeen arteko elkarlanean aritzea euskararen barruko proiektzioa bultzatzeko</p> <p>3.1. Dagoeneko indarrean dauden hitzarmenak garatu eta gorpuztea (Euskaltzaindia, EITB)</p> <p>3.2. Lankidetzak berrien aukera aztertzea</p> <p>Eragileak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Herri administrazioak ▪ Eusko Jaurlaritza: <ul style="list-style-type: none"> → Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza <p>Garrantzia:</p>

- Ertaina

Adierazleak:

- 3.1. Erakunde eta entitateen arteko hitzarmenak euskara sustatzeko

4. Hizkuntzarekin zein kulturarekin zerikusia duten foroetan parte-hartzea

- 4.1. Eraginkorrak diren elkarguneetan euskararen presentzia bermatzea
- 4.2. Sinposio eta bestelako ekitaldietan parte-hartzea

Eragileak:

- Herri administrazioak
- Unibertsitatea

Garrantzia:

- Handia

Adierazleak:

- 4.1. Euskararen inguruko foroen, sinposioen eta bestelako ekitaldien finantziakoa, erakunde motaren arabera

5. Euskara eta euskarazko kultura ezagutaraztera bideratutako ekitaldi eta ikuskizunak diseinatzea

- 5.1. Euskararen eta euskarazko kulturaren gaineko aurkezpenak egitea
- 5.2. Euskarari buruzko erakusketa ibiltariak kudeatzea
- 5.3. Euskararen nazioarteko egunaren proiektzioa sendotzea
- 5.4. Euskarazko sortzaileen mugikortasuna erraztea
- 5.5. Webgune erakargarri eta edukiz bete baten bitartez euskarari eta euskal kulturari buruzko informazio aberatsa eskaintzea

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza
- Kultura Saila - HPS
- Foru aldundiak
- Toki-entitateak

Garrantzia:

- Handia

Adierazleak:

- 5.1. Euskara eta euskarazko kultura ezagutarazteko ekimenen bilakaera, antolatzailearen arabera

6. Elebitasun pasiboa areagotzea eta prestigiatzea

- 6.1. Elebidun pasiboen kopurua handitzea eta haien arreta erakartzea, euskarazko

kultur ekoizpenaren bidez, komunikagarritasuna bermatuz

Eragileak:

- Herri administrazioak

Garrantzia:

- Ertaina/Handia

Adierazleak:

6.1. Elebitasun pasiboa areagotzeko ekimenak sustatzailearen arabera

6.2. Elebidun hartzaileen bilakaera adinaren arabera

7. Euskaraz sortutako eta gaztelaniaz sortutako kultura produktuen arteko loturak indartzea

7.1. Sortzaileen arteko harremanak eta elkar-ezagutza sendotzea

7.2. Euskarazko kultur produktuak euskaraz ez dakitenen artean ezagutaraztea

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Kultura Saila
- Idazleen elkarteak

Garrantzia:

- Handia

Adierazleak:

7.1. Euskarazko produktuak ezagutarazteko ekimenen bilakaera

Kanpoko proiektzioa

Zk	Ekintzaren deskribapena
1.	Euskararen irudi positiboa eta marka zabaltzea
1.1.	Etxepare institutua indartzea
1.2.	Harreman sareak sendotu eta elikatzea
	Eragileak:
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Eusko Jaurlaritza: <ul style="list-style-type: none"> → Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza → Etxepare Euskal Institutua
	Garrantzia:
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ertaina/Handia
2.	Hizkuntzen proiektzioan dihardutenekiko lankidetzaren areagotzea
2.1.	Dagoeneko indarrean dauden lankidetzaren hitzarmenak garatu eta gorpuztea (Cervantes, Lull, Donostia 2016, Euskaltzaindia, EITB)
2.2.	Lankidetzaren berrien aukera aztertzea
2.3.	Euskararen normalizazio-ibilbidean interesatuta leudekeen adituak ekartzeko laguntza-sistema bat eratzea
	Eragileak:
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Eusko Jaurlaritza: <ul style="list-style-type: none"> → Etxepare Euskal Institutua ▪ Unibertsitatea
	Garrantzia:
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ertaina
	Adierazleak:
2.1.	Hizkuntzen kanpo proiektzioan diharduten entitateekin sinatutako hitzarmenen jarraipena erakundearen eta herrialdearen arabera
3.	Euskararen presentzia nazioarteko erakunde akademikoetan sendotzea
3.1.	Irakurleen mapa zabaltzea eta indartzea
3.2.	Munduko beste unibertsitateetan katedra berriak sortzea
	Eragileak:
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Eusko Jaurlaritza: <ul style="list-style-type: none"> → Etxepare Euskal Institutua ▪ Unibertsitatea
	Garrantzia:

- Handia

Adierazleak:

- 3.1. Euskararen irakaskuntza eskaintzen duten unibertsitateen bilakaera
- 3.2. Munduko unibertsitateetan eskaintako euskara-ikastaroetan matrikulatutako ikasleen bilakaera
- 3.3. *Euskara munduan* egitasmoaren baitan euskara ikasten ari diren ikasleen bilakaera

4. Unibertsitateetako irakurleen prestakuntza etengabe indartzea

- 4.1. Formakuntza saioak prestatu eta eskaintzea
- 4.2. Irakurleen ekintzen koordinazioa bultzatzea

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Etxepare Euskal Institutua
  - HABE
- Unibertsitatea

Garrantzia:

- Handia

5. Nazioarteko foroetan parte-hartzea

- 5.1. Eraginkorrak diren azoketan euskararen presentzia bermatzea
- 5.2. Sinposio eta bestelako ekitaldietan parte-hartzea
- 5.3. Nazioarterako idatzizko materialak sortu, eguneratu eta zabaltzea (hizkuntzaz, literaturaz, kulturaz)

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Etxepare Euskal Institutua
- Unibertsitatea

Garrantzia:

- Handia

Adierazleak:

- 5.1. Euskararen presentzia azoketan, erakundearen arabera

6. Euskara eta euskarazko kultura ezagutaraztera bideratutako ekitaldi eta ikuskizunak diseinatzea

- 6.1. Euskararen eta euskarazko kulturaren gaineko aurkezpenak egitea

- 6.2. Euskarari buruzko erakusketa ibiltariak kudeatzea
- 6.3. Euskararen nazioarteko egunaren proiektzioa sendotzea
- 6.4. Euskal sortzaileen lana atzerrian ezagutaraztea egileak berak atzerrira eramanez
- 6.5. Web gune erakargarri eta edukiz bete baten bitartez euskarari eta euskarazko kulturari buruzko informazio aberatsa eskaintzea (gaztelaniaz, ingelesez eta frantsesez ere eskainiko da eta etengabe elikatuko da web gunea)

Eragileak:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Etxepare Euskal Institutua
  - Kultura Saila

Garrantzia:

- Ertaina/Handia

Adierazleak:

- 6.1. Euskara eta euskarazko kultura ezagutarazteko ekimenak antolatzailearen eta gunearen arabera

7. Kanpoko proiektzio handia duten ekimenetan hizkuntza irizpideak kontuan hartzea

- 7.1. Zabalkunde handiko ikuskizunetan, kongresuetan edota ekitaldietan euskararen presentzia bermatzea

Eragileak:

- Herri administrazioak

Garrantzia:

- Handia

3.ATALA

1.- PLANA EGITEKO JARRAITUTAKO PROZEDURA ETA EGUTEGIA

○ Prozedura

Euskararen Aholku Batzordeak 2011ko urtarrilaren 24ean Artazan (Leioan) izandako Osoko Bilkuran abian jarriko zen Euskara 21 Batzorde-atal Bereziaren egiteko nagusia era honetan zehaztu zen: “Euskara 21 Batzorde-atalak egiteko nagusien artean izango du Euskara Biziberritzeko Plan Nagusiaren ondoren etorriko den ekintza plana diseinatzen eta edukiz betetzen laguntzea.”

EBPNren ebaluazioa egiteari begira, EBNren helburuak zertan ziren erakutsiko zuten adierazleak zehazteko txostena abian jartzea enkargatu zion Batzordeak Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzari. Adierazleei buruzko txostena osatu eta lanerako esparrukako bost lan-talde sortu ziren. Bestalde, EBNren gaineko ekarpenak eskatu zitzaizkien kideei. Kideen proposamenak abiapuntu, Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzak txosten bat atondu zuen eta batzordekideen esku jarri. Plan berriaren planteamenduan *Euskara 21* gogoeta prozesuaren ondorioz adostutako *Itun berri baterantz* dokumentuaren ardatz nagusiak izan dira gidari.

Laburbilduz, *Euskara Sustatzeko Ekintza Planaren* sarrera-testua osatzeko oinarriak honako hauek izan dira: Euskara Biziberritzeko Plan Nagusia bera, horren gainean batzordekideek egindako oharretan oinarritutako txostena, *Itun berri baterantz* izeneko dokumentua eta euskararen egoerari eta bilakaerari buruzko adierazleak biltzen dituen txostena.

Horrela, sarrera-testuaren lehenengo bertsioa Batzorde-atal Bereziako Batzorde Iraunkorreko kideen esku jarri zen 2011ko irailean. Batzorde Iraunkorreko kideen ekarpenak jaso ondoren, Euskara 21 Batzorde-ataleko kide guztiei bidali zitzairen, beraien ekarpenak eta oharrak jasotzeko. 2011. urtea amaitu baino lehen ESEPen sarrera-testua osatuta zegoen.

2012ko lehenengo hiruhilekoan, Euskara 21eko lan-taldek bilerak burutu zituzten esparrukako neurri eta ekintza proposamenak aztertu eta adosteko:

- 1. lantaldea: Familia bidezko transmisioa, Irakaskuntza eta Euskalduntze-alfabetatzea
- 2. lantaldea: Administrazioa eta Gune Euskaldunenak
- 3. lantaldea: Enpresa mundua, Aisia eta kirola, eta motibazioa
- 4. lantaldea: Hedabideak, eta Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak
- 5. lantaldea: Liburugintza, Kulturgintza, Publizitatea, Corpus-plangintza eta euskararen kalitatea, kanpoko proiektzioa eta barruko proiektzioa

Lantaldeek egindako proposamenak hainbat eragileren ekarpenarekin osatu eta behin-behineko ESEP gizartearen esku jarri zen maiatzaren 24ean, Euskara 21 blogaren bitartez. Behin-behineko planaren gizarteratzea bideratzeko, mezuak bidali zitzaizkien enpresariei, hedabideei, euskalgintzako eragileei Euskara 21 blogaren berri emanez eta parte hartzeko gonbitea luzatuz.

Bestalde, hainbat aurkezpen bilera egin zen, euskaltegiako ordezkariekin eta euskarazko hedabideen ordezkariekin, besteak beste.

Gizartearen ekarpenak jasotzeko epea amaitu ondoren, Euskara 21 Batzorde-ataleko Batzorde Iraunkorrek bilera egin zuen, jasotako proposamenak aztertu, eztabaidatu eta adosteko xedez. Ondoren, Euskara 21 Batzorde-atalak bilera burutu zuen Batzorde Iraunkorrek landutako proposamena kide guztien artean eztabaidatu eta adosteko.

Euskararen Aholku Batzordearen Osoko Bilkuran aurkeztu eta onartu zen Plana 2012ko uztailaren 18an.

Azkenik, 2012ko uztailaren 24an, Eusko Jaurlaritzaren Gobernu Batzordeak Euskara Sustatzeko Ekintza Plana (ESEP) onartu eta Eusko Legebiltzarrera bidaltzea onartu zuen.

o Egutegia

2011-02-22	<i>Euskara 21</i> Batzorde-atalaren bilera: EBPnren adierazleak zehazteko txostena abian jarri
2011-04-12	<i>Euskara 21</i> Batzorde-atalaren bilera: adierazleei buruzko txostena aurkeztu eta EBPnren gaineko ekarpenak kideei eskatu
2011-05-31	EBPNren gaineko ekarpenak jasotzeko azken eguna
2011ko uztaila	Ekarpenak abiapuntu, txostena osatu Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzak eta batzordekideen esku jarri
2011-09-27	Planaren <i>Sarrera</i> proposamena <i>Euskara 21</i> Batzorde-atal Iraunkorreko kideei aurkeztu
2011-10-07	<i>Euskara 21</i> Batzorde-atal Iraunkorreko kideen ekarpenak jaso
2011-10-13	<i>Sarrera</i> proposamena <i>Euskara 21</i> Batzorde-ataleko kideei luzatu
2011-10-31	<i>Euskara 21</i> Batzorde-ataleko kideen ekarpenak jasotzeko azken eguna
2011-11-22	<i>Euskara 21</i> Batzorde-atal Iraunkorraren bilera: <i>Sarrerari</i> kideek egindako oharrak aztertu eta proposamena adostu
2011-10-13	<i>Euskara 21</i> Batzorde-ataleko kideei <i>Sarrera</i> dokumentu osatua bidali
2011-11-29	<i>Euskara 21</i> Batzordearen bilera, <i>Sarrera</i> dokumentua adosteko eta esparruak lantzen hasteko
2012- 01/03	Esparrukako lan-taldeen bilerak: ekarpenak aztertu eta proposamena adostu
2012-03-12	Proposamenak errebisatu eta lan-taldetako kideei bidali
2012-03-26	Lan-taldetako kideen ekarpenak jaso
2012-03-27	IKT Batzordearen bilera esparruko ekarpenak jasotzeko
2012-04-18	<i>Euskara 21</i> Batzorde-atal Iraunkorraren bilera ekarpenak aztertzeke eta adosteko
2012-05-11	<i>Euskara 21</i> Batzorde-ataleko bilera proposamena adosteko
2012-05-24	ESEP gizarteratzeko prozesua abian jarri
2012-06-24	Ekarpenak jasotzeko azken eguna
2012-07-03	<i>Euskara 21</i> Batzorde-atal Iraunkorraren bilera: ekarpenak aztertu eta proposamena adostu
2012-07-11	<i>Euskara 21</i> Batzorde-ataleko bilera: Planaren proposamena osatu
2012-07-18	Euskararen Aholku Batzordearen Osoko Bilkuran Plana onartu
2012-07-24	Eusko Jaurlaritzaren Gobernu Batzordeak Euskara Sustatzeko Ekintza Plana (ESEP) onartu eta Eusko Legebiltzarrerara bidaltzea erabaki

2. EUSKARAREN AHOLKU BATZORDEA

Euskararen Aholku Batzordearen Batzorde Osoa (2012)

Erakundeetako ordezkariak:

1. Lehendakaria: Patxi López Álvarez jauna
2. Lehendakariordea: Blanca Urgell Lázaro andrea, Kulturako sailburua
3. Lourdes Auzmendi Aierbe andrea, Hizkuntza Politikarako Sailburuordea
4. Iñaki Uribe Burgoa jauna, HABEko zuzendari nagusia
5. Patxi Arratibel Sukia jauna, EITBko Estrategia eta Kanpo Harremanetarako zuzendaria
6. Marisa Cuesta Arandilla andrea, Funtzio Publikoaren zuzendaria
7. Juan Manuel Aramendi Arteaga jauna, HUISeko zuzendaria
8. Maria Encarnación Echazarra Huguet andrea, IVAPeko Zuzendaria
9. Iciar Lamarain Cenitagoya andrea, Euskara, Kultura eta Kirol Saileko diputatua, Arabako Foru Aldundia.
10. Miren Dobaran Urrutia andrea, Euskara Sustatzeko zuzendari nagusia, Bizkaiko Foru Aldundia.
11. Zigor Etxeburua Urbizu jauna, Euskara zuzendari nagusia, Gipuzkoako Foru Aldundia
12. Andoni Busquet Elorrieta jauna, Euskal Udalen Elkarteko ordezkaria
13. Andres Urrutia Badiola jauna, euskaltzainburua
14. Iván Igartua Ugarte jauna, Euskararen Aholku Batzordearen idazkaria

Adituak:

Dorleta Alberdi Aretxederreta andrea
 Joseba Arregi Aranburu jauna
 Joseba Arruti Lafuente jauna
 Itziar Atienza Molina andrea
 Martin Auzmendi Aierbe jauna
 Francisco Javier Azpiazu Lasuen jauna
 Nerea Azurmendi Zabaleta andrea
 Patxi Baztarrrika Galparsoro jauna
 Mikel Belasko Ortega jauna
 Olatz Beobide Egaña andrea
 Maite Berrocal Cebrian andrea
 Koldo Biguri Otxoa de Eribe jauna
 Garbiñe Biurrun Mancisidor andrea
 Jon Bollar Intxausti jauna
 Allande Boutin jauna
 Carlos Cid Abasolo jauna
 Gotzon Egia Goienetxea jauna
 Ramon Etxezarreta Aizpuru jauna
 J. Iñaki Etxezarreta Alberdi jauna
 Estebe Eyherabide jauna
 Aizpea Goenaga Mendiola andrea
 Maite Goñi Eizmendi andrea
 Jokin Gorozika Bidaurreazaga jauna

Jon Juaristi Linacero jauna
 Odile Kruzeta Olañeta andrea
 Juan José Larrea Conde jauna
 Miren Elixabete Larrinaga Artetxe andrea
 François Maitia jauna
 Koldo Martinez Urionabarrenetxea jauna
 Mertxe Mugika Balanzategi andrea
 Joxean Muñoz Otaegi jauna
 Jon Nogales Prieto jauna
 Itziar Nogeraz Berra andrea
 Eneko Oregi Goñi jauna
 Carlos Ruiz Gonzalez jauna
 Pello Salaburu Etxeberria jauna
 Bernadette Soule andrea
 Iñaki Ugarte Recarte jauna
 Miriam Urkia Gonzalez andrea
 Ana Urkiza Ibaibarriaga andrea

Eusko Legebiltzarrak proposatutakoak:

Lorea Bilbao Ibarra andrea
 M. Lourdes Oñederra Olaizola andrea
 Alberto López Basaguren jauna
 Garbiñe Mendizabal Mendizabal andrea

Euskararen Aholku Batzordeko Euskara 21 Batzorde-atal Berezia

Lourdes Auzmendi Aierbe andrea, Hizkuntza Politikarako sailburuordea
Iván Igartua Ugarte jauna, EABko idazkaria
Estibaliz Alkorta Barragán andrea
Joseba Arregi Aranburu jauna
Martin Auzmendi Aierbe jauna
Nerea Azurmendi Zabaleta andrea
Patxi Baztarrika Galparsoro jauna
Koldo Biguri Otxoa de Eribe jauna
Lorea Bilbao Ibarra andrea
Garbiñe Biurrun Mancisidor andrea
Jon Bollar Intxausti jauna
Allande Boutin jauna
Carlos Cid Abasolo jauna
Marisa Cuesta Arandilla andrea
Miren Dobarán Urrutia andrea
Ramon Etxezarreta Aizpuru jauna
J. Iñaki Etxezarreta Alberdi jauna
Andres Iñigo Ariztegi jauna
Odile Kruzeta Olañeta andrea
Jokin Larrañaga Larrañaga jauna
Juan José Larrea Conde jauna
Miren Elixabete Larrinaga Artetxe andrea
Alberto López Basaguren jauna
Koldo Martínez Urionabarrenetxea jauna
Garbiñe Mendizabal Mendizabal andrea
Mertxe Mugika Balanzategi andrea
Jon Nogales Prieto jauna
Itziar Nogerás Berra andrea
Miren Lourdes Oñederra Olaizola andrea
Eneko Oregi Goñi jauna
Pello Salaburu Etxeberria jauna
Iñaki Ugarte Recarte jauna
Ana Urkiza Ibaibarriaga andrea

Euskararen Aholku Batzordeko Euskara 21 Batzorde-atal Bereziko Batzorde Iraunkorra

Lourdes Auzmendi Aierbe andrea, Hizkuntza Politikarako sailburuordea
Iván Igartua Ugarte jauna, EABko idazkaria
Estibaliz Alkorta Barragán andrea
Koldo Biguri Otxoa de Eribe jauna
Lorea Bilbao Ibarra andrea
Alberto López Basaguren jauna
Pello Salaburu Etxeberria jauna

Euskara Sustatzeko Ekintza Plana osatzen parte hartu duten beste eragile batzuk

Euskaltegi pribatuen ordezkariak
*Euskara 21*blogaren bitartez ekarpenak egin dituzten herritar, elkarte eta erakundeak
Euskararen Aholku Batzordearen IKT Batzorde-atala
Euskararen Aholku Batzordearen Terminologia Batzorde-atala
Euskararen Aholku Batzordearen Toponimia Batzorde-atala
Eskola Kontseilua
Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailburuordetza
Eusko Jaurlaritzako Kultura, Gazteria eta Kirol sailburuordetza
Herri ekimeneko euskal hedabideen mahaiko talde eragilea
Udal Euskaltegietako arduradun teknikoak
UEMAko udaletako teknikarien foroa

Euskararen Aholku Batzordeko idazkaritza teknikoa

Ane Crespo Calvo andrea, Hizkuntza Plangintzako arduraduna
Jone Aboitiz Legarra andrea, Hizkuntza Plangintzako teknikaria
Elene Etxezarreta Etxeberria andrea, Hizkuntza Plangintzako teknikaria

Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzako lantaldea

Eskerrik asko denoi

ERANSKINA

EUSKARA SUSTATZEKO EKINTZA PLANAREN JARRAIPENA EGITEKO URRATSAK

Euskara Sustatzeko Ekintza Plana osatzen duten neurri eta ekintza-proposamenen betetze-maila aztertu eta ebaluatu beharko du aurrerantzean Euskararen Aholku Batzordeak. Horretarako, Planean onartutako neurri-proposamenen jarraipena egiteko ebaluazio-adierazleak finkatu dira. Horien inguruko informazioa aldian-aldian jasoko du Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzak, horretarako zehaztu eta garatuko diren prozedurak eta tresnak erabiliz.

Euskara Sustatzeko Ekintza Planaren jarraipena egiteko, Eusko Jaurlaritzak honako neurketa-une hauek aurreikusi ditu, kontuan izanik Planak hamar urteko ibilbidea izango duela:

- 1.- Plana abian jarri eta lehenengo urtean adierazleetan oinarritutako lehen neurketa egingo da; horrela, abiapuntuko egoeraren argazki ahalik zehatzena lortu ahal izango da. Eusko Jaurlaritzaren kasuan, 2013. urtean zehar egingo da lehenengo neurketa. Lehen neurketa horrek, besteak beste, adierazleei lotutako helburu zehatzak finkatzeko balioko du.
- 2.- Plana indarrean jarri eta 5. urtean tarteko ebaluazioa egingo da.
- 3.- Planaren indarraldia amaitzen denean, hau da, 10 urte bete eta hurrengo urtean Euskara Sustatzeko Ekintza Planaren bukaerako ebaluazioa egingo da.

Neurketa-une hauek planari bere osotasunean dagozkio, bere barne hartzen dituen hamasei esparruei aldi berean. Edonola ere, plana osatzen duten esparru horiek maiztasun gehiagoko ebaluazio partzialak izan ditzakete, beharren arabera.

Euskara Sustatzeko Ekintza Planean proposatutako adierazleen jarraipena Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzak bere gain hartuko badu ere, erakunde bakoitzak aldiro planaren betetze-maila neurtzeko informazioa bildu beharko luke eta Euskararen Aholku Batzordearen esku jarri. Planaren aldiroko ebaluazioak neurrien eraginkortasunaren inguruan datu baliotsuak eskainiko ditu, planak duen norabide orokorraren eta hura osatzen duten ekintza berezien gaineko gogoeta etorkizunean bideratzeko baliagarriak izango direnak.

Euskararen Aholku Batzordea